

F. t. l. vedr. den offentlige sektors informationer

Lovforslag nr. L 141. Fremsat den 31. marts 2005 af videnskabsministeren (Helge Sander)

Forslag

til

Lov om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer¹⁾

Kapitel 1

Kapitel 2

Lovens formål og anvendelsesområde**Definitioner***Lovens formål*

§ 1. Lovens formål er at etablere ensartede minimumsregler for kommerciel og ikke-kommerciel videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger, som offentlige myndigheder er i besiddelse af.

§ 3. Ved »offentlig myndighed« forstås statslige, regionale eller lokale myndigheder, offentligretlige organer og sammenslutninger af en eller flere af sådanne myndigheder eller offentligretlige organer.

Anvendelsesområde

§ 2. Loven omfatter videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger, som offentlige myndigheder er i besiddelse af, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ved »offentligretligt organ« forstås ethvert organ:

Stk. 2. Loven omfatter ikke dokumenter og datasamlinger

- 1) der er tilvejebragt eller kvalitetsforbedret som led i offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, eller
- 2) hvortil tredjemand besidder en immateriel rettighed.

1) der er oprettet specielt med henblik på at imødekomme almenhedens behov, dog ikke på det erhvervs- eller forretningsmæssige område,

- 2) som er en juridisk person, og
- 3) hvis drift hovedsagelig er finansieret af staten, de regionale eller lokale myndigheder eller andre offentligretlige organer, eller hvis drift er underlagt disses kontrol, eller hvortil staten, de regionale eller lokale myndigheder eller andre offentligretlige organer kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne i organets administrative ledelse, bestyrelse eller tilsynsorgan.

Stk. 3. Loven finder ikke anvendelse på

- 1) programvirksomhed i tv- og radio-organer, som er pålagt en public service forpligtelse,
- 2) uddannelses- og forskningsinstitutioner,
- 3) kulturinstitutioner,
- 4) Folketinget og hertil knyttede organer og
- 5) domstolene.

Stk. 3. Ved »dokument« forstås alle informationer uanset medium og enhver del af disse informationer.

Stk. 4. Ved »datasamling« forstås registre eller andre systematiske fortegnelser, hvor der gøres brug af elektronisk databehandling.

Stk. 5. Ved »videreanvendelse« forstås brug af offentlige myndigheders dokumenter eller data-

¹⁾ Loven indeholder regler, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/98/EF af 17. november 2003 om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (EU-Tidende 2003 nr. L 345 s. 90).

samlinger til andre kommercielle eller ikke-kommercielle formål end det oprindelige formål, som dokumenterne eller datasamlingerne blev udarbejdet til. Udveksling af dokumenter eller datasamlinger mellem offentlige myndigheder betragtes alene som videreanvendelse, når offentlige myndigheder stiller dokumenter eller datasamlinger, der er omfattet af denne lov, til rådighed for kommercielle aktiviteter.

Kapitel 3

Behandling af anmodning om videreanvendelse

§ 4. Når en offentlig myndighed giver adgang til videreanvendelse af dokumenter eller datasamlinger efter denne lov, kan myndigheden i en aftale fastsætte betingelser for videreanvendelse. Betingelserne må ikke begrænse mulighederne for videreanvendelse og må ikke benyttes til at begrænse konkurrencen.

Stk. 2. Anmodning om videreanvendelse indgives til den offentlige myndighed, der er i besiddelse af dokumentet eller datasamlingen, eller til myndigheder, der i henhold til anden lovgivning administrerer datasamlinger.

Stk. 3. Myndigheden afgør snarest, om anmodningen kan imødekommes. Er begæringen ikke imødekommet eller afslået inden 10 dage efter, at anmodningen er modtaget af myndigheden, skal denne underrette ansøgeren om grunden hertil, samt om hvornår afgørelsen kan forventes at foreligge.

Stk. 4. Såfremt der er behov for at indgå en løbende aftale om videreanvendelse, udarbejder myndigheden snarest aftaletilbud til ansøgeren. Er tilbuddet ikke udarbejdet inden 10 dage efter, at anmodningen er modtaget af myndigheden, skal denne underrette ansøgeren om grunden hertil, samt om hvornår et aftaletilbud kan forventes at foreligge.

Stk. 5. Hvis afgørelse af anmodningen om videreanvendelse af eksisterende dokumenter eller datasamlinger forudsætter væsentlige omkostninger til dokumentation, konsulentundersøgelser og lignende for den offentlige myndighed, skal myndigheden underrette ansøgeren herom med skøn over nødvendige udgifter for behandling af anmodningen, såfremt omkostningerne bedes afholdt af ansøgeren. Hvis ansøgeren stillet over for kravet om afholdelse af disse udgifter ikke ønsker at opretholde anmodningen, kan

den offentlige myndighed indstille den videre behandling af anmodningen.

§ 5. Den offentlige myndighed skal, såfremt det er muligt, behandle anmodninger om videreanvendelse af dokumenter eller datasamlinger elektronisk.

§ 6. Når en offentlig myndighed giver afslag på anmodningen om videreanvendelse med henvisning til § 2, stk. 2, nr. 2, skal afslaget indeholde en henvisning til den fysiske eller juridiske person, som er indehaver af rettighederne, når denne kendes. Alternativt skal den offentlige myndighed henvise til den licensgiver, hvorfra den offentlige myndighed har indhentet det relevante materiale.

Kapitel 4

Betingelser for videreanvendelse

Tilgængelige formater

§ 7. Når dokumenter og datasamlinger stilles til rådighed for videreanvendelse, skal offentlige myndigheder sikre, at disse er tilgængelige i alle allerede eksisterende sprogversioner og formater, herunder elektroniske formater samt, såfremt det er muligt, i elektronisk form.

Stk. 2. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan efter aftale med finansministeren fastsætte regler om standarder for formater til brug for videreanvendelse af offentlige myndigheders dokumenter og datasamlinger i forbindelse med etablering af nye grænseflader og kvalitetsforbedring af data.

Gebyrer

§ 8. Når dokumenter eller datasamlinger stilles til rådighed for videreanvendelse, kan der opkræves et gebyr. Såfremt der opkræves et gebyr, må gebyret ikke overstige marginalomkostningerne ved at stille data til rådighed, dvs. omkostningerne ved distribution og eventuel kvalitetsforbedring af dokumenterne og datasamlingerne, herunder etablering af grænseflader, der er nødvendige for at kunne imødekomme ansøgers anmodning.

Stk. 2. Når dokumenter eller datasamlinger er produceret som led i en indtægtsfinansieret offentlig produktionsvirksomhed, dvs. hvor den offentlige myndigheds hovedopgave er helt eller delvist indtægtsfinansieret, kan der, udover ge-

byret som nævnt i stk.1, fastsættes en betaling, som helt eller delvis dækker omkostningerne ved selve dokument- eller dataproduktionen.

Stk. 3. Offentlige myndigheder fastsætter standardgebyrer for videreanvendelse af deres dokumenter og datasamlinger på forhånd.

Stk. 4. Den offentlige myndighed skal efter anmodning angive beregningsgrundlaget for det fastsatte gebyr. Den pågældende myndighed skal også angive, hvilke faktorer der vil blive lagt til grund for beregningen af gebyrer i atypiske tilfælde.

Gennemsigthed og ikke-diskrimination

§ 9. Når offentlige myndigheder fastsætter betingelser for videreanvendelse efter denne lov, skal dette ske på forhånd. Betingelser og standardgebyrer offentliggøres, såfremt det er muligt, i elektronisk form.

Stk. 2. Såfremt den offentlige myndighed anvender standardaftaler for videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger, skal den offentlige myndighed gøre disse tilgængelige i elektronisk form.

Stk. 3. Betingelser for videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger skal være ikke-diskriminerende for sammenlignelige kategorier af videreanvendelse.

Stk. 4. Dokumenter og datasamlinger skal stilles til rådighed for private virksomheder i samme omfang og på samme betingelser, som gælder for offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter.

Forbud mod aftaler om eneret

§ 10. Aftaler om videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger må ikke tildele eneret, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Såfremt eneret er nødvendig for leveringen af en tjenesteydelse i offentlighedens interesse, kan den offentlige myndighed indgå en eneretsaftale. Aftalen skal indeholde en begrundelse for eneretten. Begrundelsen for enerettens tildeling revurderes med jævne mellemrum og under alle omstændigheder hvert tredje år.

Stk. 3. Aftaler om eneret skal være offentligt tilgængelige.

Praktiske ordninger

§ 11. Den offentlige myndighed offentliggør en oversigt over dokumenter og datasamlinger, der stilles til rådighed for videreanvendelse efter denne lov.

Stk. 2. Beslutter den offentlige myndighed ikke længere at stille bestemte dokumenter og datasamlinger til rådighed for videreanvendelse eller ikke længere at opdatere dem, skal myndigheden offentliggøre beslutningen herom, så snart det kan lade sig gøre, og, såfremt det er muligt, i elektronisk form.

Kapitel 5

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

§ 12. Loven træder i kraft den 1. juli 2005.

Stk. 2. Eksisterende aftaler om eneret, der ikke opfylder betingelserne for undtagelsen i § 10, stk. 2, skal ophøre ved kontraktens udløb, dog senest den 31. december 2008.

§ 13. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland. Loven kan ved kgl. anordning sættes i kraft på Færøerne og i Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

A. Baggrunden for lovforslaget

Baggrunden for lovforslaget er implementeringen af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/98/EF af 17. november 2003 om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (PSI-direktivet).

Indholdsproduktion spiller en stor rolle i udviklingen hen imod et informations- og videnssamfund, og offentlige data betragtes som et betydningsfuldt kilde-materiale til udvikling af nye produkter og tjenester med digitalt indhold, herunder som indholdsressource til de mobile tjenester, som er under udvikling.

Lovforslaget understøtter således regeringens mål-sætning om, at Danmark i fremtiden skal være et høj-teknologisk samfund, hvor højteknologiske produkter og højteknologisk produktion skaber rammerne for vækst og velstand.

Det primære formål med lovforslaget er at nyttiggø-re offentlige data til udarbejdelse af kommercielle indholdstjenester og dermed understøtte udviklingen af en sådan informationsindustri.

Den offentlige sektor indsamler, producerer, repro-ducerer og formidler et bredt spektrum af information med henblik på at varetage sine offentlige opgaver. Det gælder eksempelvis information om sociale for-hold, økonomi, geografi, vejrforhold, turisme, er-hvervsforhold, patentrettigheder og uddannelse.

Når data allerede er udarbejdet i forbindelse med offentlige myndigheders løsning af egne opgaver, vil der være en samfundsøkonomisk gevinst ved at ud-nytte dem så meget som muligt og derfor stille dem til rådighed for andre. Lovforslaget skal sikre adgang til denne information på lige vilkår for borgere og virk-somheder, der ønsker at udnytte potentialet heri.

Det vurderes, at en forudsætning for at realisere de økonomiske værdier er en prispolitik, der sikrer, at of-fentlig information er så billig som mulig, idet dette vil øge videreanvendelsen og dermed bidrage til væk-sten i samfundet på længere sigt. Den i lovforslaget anlagte prispolitik, der som hovedregel begrænser prisloftet til distributionsudgifter og udgifter til etab-

lering af grænseflader, skal sikre, at potentialet kan re-aliseres uden at påføre den offentlige sektor øgede ud-gifter.

B. Forholdet til gældende ret

Den almindelige adgang for borgere til aktindsigt i offentlige myndigheders dokumenter er fastlagt i of-fentlighedsloven. I forvaltningsloven er der endvidere fastsat særlige regler om aktindsigt for parter (parts-aktindsigt) i offentlige myndigheders dokumenter.

Efter de to nævnte love er der som udgangspunkt ret til aktindsigt i offentlige myndigheders dokumenter, men der er samtidig fastsat visse undtagelser herfra. Offentligheds- og forvaltningsloven indeholder end-videre nærmere regler om behandlingen af begærin-ger om aktindsigt samt om gennemførelsen af og be-talingen for aktindsigt.

Den foreliggende lov ændrer ikke ved de aktind-sigtsordninger, der er fastlagt i offentligheds- og for-valtningsloven. Loven ændrer således bl.a. ikke ved omfanget af retten til aktindsigt efter offentligheds- eller forvaltningsloven. Det bemærkes, at den forelig-gende lov heller ikke i sig selv skaber ret til at få ad-gang til dokumenter eller datasamlinger.

Såfremt dokumenter eller datasamlinger er udleve-ret efter offentlighedsloven eller forvaltningsloven, kan de i almindelighed frit videreanvendes, medmindre der følger begrænsninger af anden lovgivning, jf. nedenfor. Der skal således i almindelighed ikke søges om tilladelse til at bruge dokumenter eller datasamlin-ger, der er udleveret efter disse love til f.eks. kommer-cielle formål. Loven ændrer ikke ved dette.

Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af per-sonoplysninger, som ændret ved lov nr. 280 af 25. maj 2001 (persondataloven), gælder ifølge lovens § 1 for al behandling af personoplysninger som helt eller del-vis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling og for ikke elektronisk behandling af personoplysning-er, der er eller vil blive indeholdt i et register. Be-handling omfatter enhver form for håndtering af per-sonoplysninger, herunder bl.a. videregivelse.

De offentlige dokumenter og datasamlinger, der er omfattet af dette lovforslag, kan indeholde personoplysninger omfattet af persondataloven, og lovforslaget ændrer ikke de rettigheder og forpligtelser, der gælder for behandling af personoplysninger, jf. persondataloven eller anden lovgivning, der indeholder regler om beskyttelse af personoplysninger.

Enkelte for videreanvendelse relevante regler fra persondataloven skal fremhæves her.

Det følger af persondatalovens § 12, at dataansvarlige, der med henblik på markedsføring sælger fortegnelser over grupper af personer, eller som for tredjemand foretager adressering eller udsendelse af meddelelser til sådanne grupper, kun må behandle

- 1) oplysninger om navn, adresse, stilling, erhverv, e-postadresse, telefon- og telefaxnummer,
- 2) oplysninger, der indgår i erhvervsregistre, som i henhold til lov eller bestemmelser fastsat i henhold til lov er beregnet til at informere offentligheden, samt
- 3) andre oplysninger, hvis den registrerede har givet udtrykkeligt samtykke dertil. Et samtykke skal indhentes i overensstemmelse med markedsføringslovens § 6 a.

Det fremgår af bemærkningerne til persondatalovens § 12, at den registrerede altid vil kunne fremsætte indsigelse imod, at et dataansvarligt adresserings- og kuverteringsbureau behandler oplysninger om den pågældende med henblik på markedsføring, herunder salg, kuvertering eller udsendelse jf. persondatalovens § 36, stk. 1.

Det følger endvidere af persondatalovens § 36, at såfremt en forbruger fremsætter indsigelse herimod, må en virksomhed ikke videregive oplysninger om den pågældende til en anden virksomhed med henblik på markedsføring eller anvende oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed.

Persondatalovens § 36, stk. 2, angiver, at inden virksomheden videregiver oplysninger om en forbruger til en anden virksomhed med henblik på markedsføring eller anvender oplysningerne på vegne af en anden virksomhed i dette øjemed, skal den undersøge i CPR, om forbrugeren har frabedt sig henvendelser i markedsføringsøjemed. Inden oplysninger om en forbruger, der ikke i CPR har frabedt sig sådanne henvendelser, videregives eller anvendes som nævnt i 1. pkt., skal virksomheden tydeligt og på en forståelig måde oplyse om retten til at gøre indsigelse efter stk. 1. Forbrugeren skal samtidig gives adgang til på en nem måde inden for to uger at gøre sådan indsigelse. Oplysningerne må ikke videregives, inden fristen til at gøre indsigelse er udløbet.

Det kan nævnes, at Datatilsynet tidligere i en konkret sag har fundet, at en offentlig erhvervsdrivende virksomhed på lige fod med rent private virksomheder skal iagttage proceduren i § 36. Det kan på denne baggrund ikke udelukkes, at visse offentlige virksomheders videregivelse af personoplysninger i medfør af lovforslaget med henblik på markedsføring, kun kan ske under iagttagelse af proceduren i persondatalovens § 36.

Offentlige erhvervsdrivende virksomheder, som i medfør af lovforslaget videregiver personoplysninger til en anden virksomhed, eller anvender oplysningerne på vegne af en anden virksomhed med henblik på markedsføring, skal derfor iagttage persondatalovens § 36, inden videregivelsen/anvendelsen finder sted.

Persondataloven indeholder endvidere regler om oplysningspligt. Disse regler vil kunne medføre en pligt for den myndighed, der videregiver data, til at informere de registrerede herom. Efter persondatalovens § 28, stk. 1, nr. 3, og § 29, stk. 1, nr. 3, skal informationen til den registrerede således omfatte alle yderligere oplysninger, der under hensyn til de særlige omstændigheder, hvorunder oplysningerne er indsamlet, er nødvendige for, at den registrerede kan varetage sine interesser, herunder f.eks. kategoriernes modtagere.

Herudover vil modtagerne af oplysningerne også være underlagt reglerne om oplysningspligt.

Det følger endvidere af persondatalovens § 37, stk. 1, at den dataansvarlige skal berigtige, slette eller blokere oplysninger, der viser sig urigtige eller vildledende eller på lignende måde er behandlet i strid med lov eller bestemmelser udstedt i medfør af lov, hvis en registreret person fremsætter anmodning herom.

I medfør af § 37, stk. 2, skal den dataansvarlige underrette den tredjemand, hvortil oplysningerne er videregivet, om, at de videregivne oplysninger er berigtiget, slettet eller blokeret i henhold til stk. 1, hvis en registreret person fremsætter anmodning herom. Dette gælder dog ikke, hvis underretningen viser sig umulig eller er uforholdsmæssigt vanskelig.

I tilfælde hvor personoplysninger, der senere bliver berigtiget, slettet eller blokeret i medfør af persondatalovens § 37, stk. 1, er blevet videreanvendt i medfør af lovforslaget, vil den dataansvarlige myndighed være forpligtet til at underrette den videreanvendende virksomhed herom, såfremt den registrerede fremsætter anmodning herom i medfør af § 37, stk. 2.

Lovforslaget ændrer ikke de gældende regler om beskyttelse af immaterialretten; forslaget griber ikke ind i offentlige myndigheders enerettigheder til beskyttet materiale i medfør af ophavsretsloven, jf. lov-

bekendtgørelse nr. 710 af 30. juni 2004, som ændret ved lov nr. 1440 af 22. december 2004. Data som sådan nyder ikke ophavsretlig beskyttelse, og offentlige myndigheders dokumenter af normerende eller anden officiel karakter (såkaldte offentlige aktstykker) er undtaget fra beskyttelse i medfør af ophavsretslovens § 9.

Lovforslaget ændrer heller ikke reglerne i lov nr. 292 af 27. april 1994 om aktindsigt i miljøoplysninger, som ændret ved lov nr. 447 af 31. maj 2000 og lov nr. 215 af 31. marts 2004.

C. Lovforslagets indhold

Lovforslaget regulerer området for videreanvendelse af offentlige myndigheders dokumenter og datasamlinger, der er indsamlet, reproduceret mv. som led i den offentlige myndigheds virke. Lovforslaget omfatter dog ikke offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, herunder indtægtsdækket virksomhed.

Formålet med direktivet om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer, som lovforslaget gennemfører i dansk ret, er at skabe ensartede minimumsregler på fællesskabsplan for kommerciel og ikke-kommerciel videreanvendelse af de informationer, som offentlige myndigheder stiller til rådighed for videreanvendelse.

Lovforslaget giver mulighed for at anmode om videreanvendelse af offentlig information og indeholder regler om fastsættelse af betingelser herfor, regler om offentliggørelse heraf og regler om indgåelse af eneretsaftaler.

Lovforslaget indeholder bestemmelser om prisfastsættelse, herunder et prisloft med henblik på at skabe transparens i prisfastsættelsen og bestemmelser om handel med information/data på ikke-diskriminerende markedsvilkår.

Lovforslaget indeholder derudover regler om tilgængelige formater, herunder en bemyndigelse til, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling, efter aftale med finansministeren, kan fastsætte standarder for formater til brug for videreanvendelse af offentlig information i forbindelse med etablering af nye grænseflader og kvalitetsforbedring af data.

1. Anvendelsesområde

Lovforslaget omfatter videreanvendelse af eksisterende dokumenter og datasamlinger, som offentlige myndigheder er i besiddelse af på det tidspunkt, hvor myndigheden modtager anmodningen om videreanvendelse. Myndigheden er således ikke forpligtet til at indhente nyt materiale udefra, som myndigheden ikke

allerede er i besiddelse af for at imødekomme anmodningen.

Lovforslaget berører ikke de eksisterende regler om adgang til aktindsigt i den offentlige forvaltning, herunder adgang til materiale, der er undtaget fra aktindsigt efter reglerne i anden lovgivning.

Lovforslaget omfatter ikke dokumenter og datasamlinger, der er tilvejebragt eller kvalitetsforbedret som led i offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter. Loven vil således ikke kunne benyttes til at skaffe adgang til videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger, der alene stilles til rådighed som led i den kommercielle aktivitet.

I det omfang offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter er baseret på data fra offentlige myndigheders ikke-kommercielle aktiviteter, vil disse myndigheder dog være forpligtet til at stille disse data til rådighed for videreanvendelse for private virksomheder. Data skal i disse tilfælde stilles til rådighed på samme betingelser, som de stilles til rådighed for de kommercielle aktiviteter. Denne forpligtelse, til at stille data til rådighed, følger af ikke-diskriminationsprincippet.

Lovforslaget omfatter ikke dokumenter og datasamlinger, hvortil tredjemand besidder en immateriel rettilighed.

Lovforslaget finder endvidere ikke anvendelse på dokumenter og datasamlinger hidrørende fra programvirksomhed i tv- og radio-organer, som er pålagt en public service forpligtelse, uddannelses- og forskningsinstitutioner, kulturinstitutioner, Folketinget og hertil knyttede organer og domstolene.

2. Betingelser for videreanvendelse

Lovforslaget indeholder overordnede rammer for udformningen af aftaler om videreanvendelse og brugen af eneretsaftaler som led i principperne om gennemsigtighed og ikke-diskrimination. Principperne skal overordnet sikre konkurrence på lige vilkår.

Offentlige myndigheder pålægges i medfør af lovforslaget at sikre, at de af myndighedens dokumenter og datasamlinger, der stilles til rådighed for videreanvendelse, stilles til rådighed for alle allerede eksisterende sprogversioner og formater, herunder elektroniske formater, samt hvis det er muligt, i elektronisk form.

Offentlige myndigheder er ikke i medfør af bestemmelsen forpligtet til at fremstille eller tilpasse dokumenter eller datasamlinger for at efterkomme anmodningen eller til at sammenstille eller stille uddrag af disse dokumenter eller datasamlinger til rådighed. Grænsen for offentlige myndigheders forpligtelse går ved simple ekspeditionssager, der ikke medfører et

uforholdsmæssigt stort arbejde for den offentlige myndighed. Påføres der den offentlige myndighed omkostninger til at sammenstille eller stille uddrag af dokumenter og datasamlinger til rådighed, vil disse under alle omstændigheder kunne indregnes i de marginale omkostninger ved at stille data til rådighed og dermed kunne indgå i de opkrævede gebyrer. Bestemmelsen forpligter ikke de offentlige myndigheder til at fortsætte med at udarbejde en bestemt type dokumenter eller datasamlinger til brug for videreanvendelse.

Lovforslaget indeholder bestemmelser om prissættelse af offentlige myndigheders dokumenter og datasamlinger, der stilles til rådighed for videreanvendelse. Disse bestemmelser følger de eksisterende retningslinjer for prissætning af data i Finansministeriets vejledning om priskalkulation fra 1998 samt udmøntningen heraf i de principper for betaling for data, som blev aftalt mellem regeringen og de kommunale parter i forbindelse med Udvalget om digital forvaltning, jf. udvalgets rapport »Digital forvaltning« fra 2001 samt i regi af det fælles-offentlige samarbejde i det såkaldte Projekt Digital Forvaltning siden 2001.

Hovedprincippet er her, at offentlige data, der er produceret som led i udførelsen af bevillings- og gebyrfinansierede opgaver, prissættes til distributionsomkostningerne samt eventuelle omkostninger til kvalitetsforbedring af data, der ligger udover, hvad der er nødvendigt for at tilgodese myndighedens eget behov. Det fremgår endvidere af den nærmere udmøntning af principperne, at der til kvalitetsforbedring af data kan henregnes initiativer, der forbedrer adgangen til data, f.eks. gennem udvikling af nye grænseflader.

Lovforslaget lægger op til en prismodel i tråd med de eksisterende regler, hvorefter den offentlige myndighed som hovedregel ved anmodning om videreanvendelse maksimalt kan opkræve et gebyr svarende til marginalomkostningerne ved at stille data til rådighed, dvs. omkostningerne ved distribution og eventuel kvalitetsforbedring af dokumenterne og datasamlingerne, herunder etablering af grænseflader, der er nødvendige for at kunne imødekomme aftagers anmodning.

I overensstemmelse med Finansministeriets vejledning om priskalkulation indføres dog en undtagelse til den generelle prisbestemmelse for de få tilfælde, hvor data produceres som led i en indtægtsfinansieret offentlig produktionsvirksomhed, dvs. hvor den offentlige myndigheds hovedopgave er helt eller delvist indtægtsfinansieret, og dataindsamlingen følgelig ikke allerede er finansieret over en bevilling. I sådanne tilfælde gives der mulighed for at opkræve en betaling,

der også bidrager til at dække omkostningerne ved selve dataproduktionen.

Den eksisterende prismodel kan videreføres, da den ligger inden for den ramme, der udstikkes af direktivet. Da gebyrprincipperne viderefører og ikke tilsigter at ændre de eksisterende regler og praksis vedrørende gebyrfastsættelse, bør de ikke føre til en mindskelse af offentlige indtægter ved salg af data mv. i forhold til før lovens ikrafttrædelse.

Lovforslaget indeholder endvidere bestemmelser om offentlige myndigheders offentliggørelse af dokumenter og datasamlinger, der stilles til rådighed for videreanvendelse. Direktivet foreskriver, at medlemsstaterne skal påse, at der findes praktiske ordninger, som gør det lettere at søge efter dokumenter og datasamlinger, der stilles til rådighed for videreanvendelse.

D. Lovens administrative, økonomiske, erhvervs- og miljømæssige konsekvenser

1. Administrative og økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner.

Lovforslagets gebyrbestemmelser følger de eksisterende retningslinjer for prissætning af data, hvilke fremgår af Finansministeriets vejledning om priskalkulation fra 1998 og senere udmøntning af principperne for betaling for data, jf. ovenfor. Hovedprincippet er, at offentlige data, der er produceret som led i udførelsen af bevillings- og gebyrfinansierede opgaver, prissættes til distributionsomkostningerne samt eventuelle omkostninger til kvalitetsforbedring af data, der ligger udover, hvad der er nødvendigt for at tilgodese myndighedens eget behov. I de få tilfælde, hvor data produceres som led i en indtægtsfinansieret offentlig produktionsvirksomhed, dvs. hvor den offentlige myndigheds hovedopgave er helt eller delvist indtægtsfinansieret, og dataindsamlingen følgelig ikke allerede er finansieret over en bevilling, gives der dog mulighed for at opkræve betaling, der også bidrager til at dække omkostningerne ved selve dataproduktionen.

Af hensyn til sikring af udgiftsneutralitet ved implementeringen af direktivet lægges der i lovforslaget op til en prismodel i tråd med de eksisterende principper. Prismodellen sikrer således, at det er udgiftsneutralt for stat, kommuner og amtskommuner at stille informationer til rådighed for videreanvendelse. Da gebyrprincipperne viderefører og ikke tilsigter at ændre de eksisterende regler og praksis vedrørende gebyrfastsættelse, bør de ikke føre til en mindskelse af of-

fentlige indtægter ved salg af data mv. i forhold til før lovens ikrafttrædelse.

Offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, herunder indtægtsdækket virksomhed, er som udgangspunkt undtaget fra lovforslagets bestemmelser, herunder bestemmelserne om et prisloft for salg af data. Indsamling af data, kvalitetsforbedring af data mv. som led i kommercielle aktiviteter er således ikke omfattet af lovforslagets bestemmelser.

Offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, herunder indtægtsdækkede dele af offentlige myndigheders virke, skal i praksis behandles på samme måde som private virksomheder. I det omfang de kommercielle aktiviteter er baseret på data fra offentlige myndigheder, der ikke er indsamlet som led i den kommercielle aktivitet, vil disse data fra offentlige myndigheder skulle stilles til rådighed for private virksomheder. Data skal i disse tilfælde stilles til rådighed på samme betingelser, som de stilles til rådighed for de kommercielle aktiviteter. Direktivets formål hermed er at sikre, at offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, herunder offentlige myndigheders indtægtsdækkede virksomhed, ikke får en konkurrencemæssig fordel i forhold til private virksomheder.

Princippet er i overensstemmelse med de eksisterende retningslinjer for indtægtsdækket virksomhed i Finansministeriets Budgetvejledning fra 2001. Herudover kommer det forhold, at princippet allerede i dag gælder implicit i medfør af den forvaltningsretlige lighedsgrundsaetning, herunder i forhold til kommuner og amtskommuner.

Gebyrbestemmelserne har ikke konsekvenser for bestemmelser i andre love, der fastsaetter stoerrelsen af betaling for videreanvendelse, herunder bestemmelser om betaling, der har skattemæssig karakter.

Lovforslaget giver borgere og virksomheder mulighed for at anmode om videreanvendelse, herunder fastsaettelse af betingelser for videreanvendelse af informationer fra offentlige myndigheder. Det forventes ikke at føre til merudgifter for stat, kommuner og amtskommuner, da gebyrbestemmelsen aabner mulighed for at opkræve fuld brugerbetaling til dækning af de omkostninger, der er forbundet med distribution, herunder administrative omkostninger i forbindelse med anmodninger om videreanvendelse samt omkostninger som følge af eventuel kvalitetsforbedring af data på aftagers foranledning, herunder etablering af grænseflader.

Lovforslaget forpligter offentlige myndigheder til at offentliggøre en oversigt over, hvilke dokumenter og datasamlinger, der stilles til rådighed for videreanvendelse efter denne lov. Omkostninger ved denne of-

fentliggørelse vil kunne indregnes i marginalomkostningerne ved at stille dokumenterne til rådighed og dermed i et gebyr.

Lovforslaget forpligter ikke de offentlige myndigheder til at stille dokumenter og datasamlinger til rådighed for videreanvendelse i videre omfang, end hvad der følger af gældende ret i dag. Det er således kun, såfremt offentlige myndigheder stiller dokumenter og datasamlinger til rådighed for videreanvendelse efter denne lov, at offentlige myndigheder skal offentliggøre betingelser herfor. Opfyldelsen af kravet til offentliggørelse kan ske ved, at myndigheden offentliggør oversigten på myndighedens egen hjemmeside, eller ved at den offentlige myndighed indberetter oplysningerne centralt til en fælles oversigt over datasamlinger i den offentlige sektor, der er etableret af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling som en del af udviklingen af den såkaldte »Infostrukturbase«, jf. »adgang til data«-registret (adgangtilda-ta.dk).

Det vurderes, at arbejdsbyrden for stat, kommuner og amtskommuner ved indberetning af disse datasamlinger vil være af ubetydelig karakter (ca. 15-30 minutter pr. datasamling). Eventuelle administrative omkostninger forbundet med denne offentliggørelse vil kunne indregnes i de marginale omkostninger ved at stille data til rådighed og kan dermed indgå i de opkrævede gebyrer, jf. lovforslagets gebyrbestemmelse.

Såfremt der er væsentlige omkostninger forbundet med behandlingen af anmodningen om videreanvendelse og fastsaettelse af betingelser for videreanvendelse, herunder særligt i forhold til dokumentation af it-systemer og estimering af omkostninger til etablering af grænseflader og kvalitetsforbedring af data, kan den offentlige myndighed indstille behandlingen af anmodningen, såfremt ansøgeren ikke ønsker at afholde disse udgifter.

Offentlige myndigheder vil kunne forudsætte fuld brugerfinansiering af eventuelle omkostninger, herunder generelle omkostninger med at leve op til og etablere en standardiseret grænseflade til eksempelvis et kommunalt system, hvor disse er etableret på aftagers foranledning. Denne brugerfinansiering af grænseflader er tiltænkt at rumme alle omkostninger til udvikling, implementering, vedligeholdelse og lignende, der er foretaget som følge af aftagers anmodning om videreanvendelse eller som konsekvens heraf. Ingen offentlige myndigheder bliver således med forslaget forpligtet til eventuelle fremtidige udgifter, som ikke fuldt ud vil kunne indeholdes i de opkrævede gebyrer.

Lovforslaget vurderes derfor ikke at føre til merudgifter for stat, kommuner og amtskommuner.

Lovforslaget indfører ikke en forøget ret til videreanvendelse i forhold til, hvad der gælder i dag, men indeholder en række tiltag, der kan forventes at føre til forøget videreanvendelse af offentlige dokumenter og datasamlinger i den private sektor, jf. nedenfor. Afhængig af forøgelsen i videreanvendelsen af offentlige myndigheders dokumenter og datasamlinger vil der kunne være afledte økonomiske gevinster for den offentlige sektor i form af forøgede skatteindtægter som følge af højere vækst i private virksomheder, der bygger på videreanvendelse af offentlige informationer.

2. Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Europa-Kommissionen fik i 2000 udført en analyse af et privat analysefirma, PIRA, med henblik på at estimere det økonomiske potentiale ved øget videreanvendelse af offentlig information i EU, den såkaldte PIRA-rapport. Rapporten skelner mellem offentlige investeringer i offentlig information, og merværdien der tilføres af andre brugere i økonomien som helhed. PIRA anslog investeringerne i offentlig dataproduktion i EU til €9,5 mia. pr. år og den økonomiske værdi som følge heraf til €68 mia. pr. år eller ca. 1% af EU-landenes BNP.

Værdien er hovedsagelig knyttet til forskellige former for registerdata, herunder især geografiske data. Hertil kommer, at værdien af den offentlige sektors informationer vurderes at være langt større i USA, hvor informationsindustrien er 3-5 gange større end i EU trods et tilsvarende BNP, bl.a. som følge af et investeringsniveau på €19 mia. pr. år i offentlig information, men frem for alt på grund af en generelt nemmere adgang til videreanvendelse af offentlige myndigheders data, højere kvalitet for data og generelt billigere priser på data, end det er tilfældet i EU. Vurderingen er, at værdien af offentlige myndigheders informationer i EU potentielt kan blive væsentligt større end ovennævnte 1% af BNP.

Rapporten vurderer, at en forudsætning for at realisere de økonomiske værdier er en prispolitik, der sikrer, at offentlig information er så billig som mulig, idet dette vil øge videreanvendelsen og dermed bidrage væsentligt til væksten i samfundet på længere sigt. Der kan således være tale om store potentielle økonomiske gevinster for erhvervslivet og samfundsøkonomien som helhed ved en større anvendelse af offentlige informationer.

Rapporten fastslår endvidere, at høje priser for salg af offentlig information kan virke imod hensigten. Der peges således på, at offentlige myndigheders salg

af data ofte kan være økonomisk uhensigtsmæssig for samfundsøkonomien, da det opkrævede provenu i offentlige myndigheder vil modsvares af lavere vækst i den private sektor. Det kan tilmed være økonomisk uhensigtsmæssigt i forhold til den offentlige sektors indtægter, da skatteværdien af erhvervslivets værdiskabelse vil kunne overgå provenutabet ved lavere priser. Dette vurderes dog generelt ikke at være tilfældet i Danmark, da gebyrfastsættelsen med de eksisterende regler stiller data til rådighed relativt billigt til private virksomheder.

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling har ikke foretaget skøn over, hvor stor en del af den potentielle økonomiske værdi ved videreanvendelse af offentlige data, der i dag er indfriet i den private sektor. Det vurderes dog, at erhvervslivets forudsætninger for at realisere den økonomiske værdi af offentlige informationer allerede i dag i udstrakt grad er til stede som følge af de eksisterende danske regler for gebyrfastsættelse, som lovforslaget viderefører uændret.

Det skal endvidere nævnes, at forudsætningen for, at billiggørelse af data fører til en tilsvarende vækst i erhvervslivet, er, at de offentlige myndigheder ikke behøver øgede skatteindtægter andetsteds fra for at dække tabte indtægter på salg af data, da dette ellers vil kunne have en dæmpende effekt på væksten i erhvervslivet. Fordelene ved lavere prissætning af data skal derfor opvejes mod behovet for alternative skatteindtægter, såfremt man havde sænket priserne yderligere i forhold til i dag.

På den baggrund viderefører lovforslaget de eksisterende regler og praksis for prissætning af data, der generelt sikrer data på billige vilkår til den private sektor. Det bemærkes endvidere, at prissætningen ligger væsentligt under den ramme, som direktivet åbner mulighed for.

Det bemærkes, at lovforslaget ikke indeholder en pligt for offentlige myndigheder til at stille data til rådighed for videreanvendelse, hvilket ville være en forudsætning for at indfri det fulde potentiale for erhvervslivet ved videreanvendelse af offentlige data (forudsat at pligten gjaldt al offentlig virksomhed, prissat til distributionsomkostningerne).

På trods af at der ikke med dette lovforslag indføres en udvidet ret til videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger, forventes det at kunne medføre en forøgelse af videreanvendelsen blandt private virksomheder. Dette skyldes, at der med lovforslaget indføres en række generelle rammebetingelser for videreanvendelse af offentlig information, herunder et generelt prisloft, samt klarere regler om forbud mod diskrimi-

nation. Herudover forventes den større åbenhed og gennemsigtighed om mulighederne for videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger, herunder reglerne om offentliggørelse af oversigter, at bidrage til øget videreanvendelse i den private sektor. Det kan dog ikke skønnes, hvor stærk effekten af disse tiltag vil være på graden af videreanvendelse af offentlig information i den private sektor.

For virksomheder, der ønsker at videreanvende data, vil der være en række fordele ved en udmøntning af bemyndigelsen til at fastsætte regler om standarder i forbindelse med etablering af grænseflader, som finansieres af virksomhederne i forbindelse med videreanvendelse af data. Grænseflader baseret på åbne standarder vil være lettere at implementere, da retningslinjerne anviser konsekvent brug af de samme standarder og infrastrukturmønstre. At den offentlige sektor tager ansvar for specificeringen af grænsefladerne til egne dokumenter og datasamlinger, gør det ligeledes lettere for virksomheder, der ønsker at videreanvende data, at estimere opgave og udgift i forbindelse med integration og udnyttelse. Jo mere præcise specifikationer, der foreligger, desto mindre risici påtager virksomheder, der ønsker at videreanvende data sig, hvilket gør det lettere at beregne et kommercielt potentiale.

Som eksempel på hvordan fastsættelse af standarder kan have en positiv økonomisk effekt for erhvervslivet såvel som for offentlige myndigheder kan nævnes udmøntningen af hjemmelen til at fastsætte standarder for elektronisk fakturering i medfør af lov nr. 1203 af 27. december 2003 om offentlige betalinger mv. I dette tilfælde er der bred enighed om, at fastsættelsen af en OIOXML standard for elektroniske fakturaer, der trådte i kraft d. 1. februar 2005, vil have en umiddelbar positiv økonomisk effekt ikke blot for offentlige myndigheder men også for it-erhvervene allerede på kort sigt.

Lovforslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på en vurdering af, om lovforslaget skal forelægges et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler. Styrelsen vurderer ikke, at lovforslaget indeholder administrative konsekvenser for erhvervslivet i et omfang, der berettiger, at det bliver forelagt et virksomhedspanel. Forslaget er derfor ikke forelagt et af Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspaneler.

3. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

4. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget vurderes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

E. Forholdet til EU-retten

Nærværende lovforslag gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/98/EF om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (PSI-direktivet) (EU-Tidende 2003 nr. L 345 s. 90). Direktivet opstiller i artikel 4 krav til og frister for behandling af anmodninger om adgang til offentlig information, såfremt der ikke forefindes sådanne regler i eksisterende lovgivning. Forpligtelserne opfyldes delvis ved de processuelle regler, der gælder for al sagsbehandling i forvaltningen. Direktivet opstiller endvidere i artikel 5 krav til tilgængelige formater samt i artikel 9 krav til tilgængelige praktiske ordninger. Disse forpligtelser indføres alene i forhold til dokumenter og datasamlinger, der stilles til rådighed efter denne lov.

Lovforslaget går videre end direktivet på enkelte områder. Lovforslaget indeholder en mulighed for, at den offentlige myndighed, ved væsentlige omkostninger i forbindelse med en ansøgning om videreanvendelse, kan bede ansøger om at afholde udgiften og i modsat fald indstille behandlingen af anmodningen. Lovforslagets prisloft for fastsættelse af gebyrer ligger under direktivets prisloft i artikel 6, idet lovforslaget lægger sig på niveau med de eksisterende regler og praksis for prissætning af data, der bl.a. fremgår af Finansministeriets vejledning om priskalkulation. Lovforslaget indeholder endvidere en bemyndigelse til, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling, efter aftale med finansministeren, kan fastsætte standarder for formater til brug for videreanvendelse af offentlige myndigheders dokumenter og datasamlinger i forbindelse med etablering af nye grænseflader og kvalitetsforbedring af data. Lovforslaget indeholder desuden som følge af direktivets betragtning 18 en bestemmelse, der forpligter offentlige myndigheder til at offentliggøre beslutninger om ikke længere at stille bestemte dokumenter og datasamlinger til rådighed.

F. Høring

Lovforslaget har været sendt i høring hos Advokatfirma DLA Nordic A/S, Advokat Hans Abildstrøm, Advokatfirmaet Jonas Bruun, Advokatrådet, Amtsrådsforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Banedanmark, Beredskabsstyrelsen, Berlingske Tidende, Beskæftigelsesministeriet, Bolignetforeningen, c/o Kristian Mikael Olesen, Boligselskabernes Landsforening, Brancheorganisationen for

Forbruger Elektronik, Broadcom, butlerNetworks A/S, Forhandlingschef Christian Holm Christensen, Center for Teleinformation, Danmarks Tekniske Universitet, Direktør Knud Erik Skouby, Christian Rovsing A/S, CISCO Systems Danmark A/S, Consorte Danmark A/S, Steen Malmberg, CSC Danmark A/S, Cybercity, Danmarks Meteorologiske Institut, Danmarks Radio, Danmarks Rederiforening, Dansk Elektronik, Co. HTS Interesseorganisationen, Dansk EL-Forbund, Dansk Energi, Dansk Handel og Service, Dansk Industri, Dansk Internet Forum, DANSK IT, Dansk Management Råd (DMR), Dansk Metal, Hovedkontor, Dansk Metal, IT-Sekr., Michael Antonsen, Dansk Standard, Christian M. Verholt, Danske Dagblades Forening, Danske Telecom, Peter Jerry Sørensen, Datatilsynet, De Samvirkende Invalideorganisationer, debitel, Per Nielsen, Demokratiske Lokalstationer, Den danske Forlæggerforening, Direktør Erik V. Krustrup, Den Kristne Producentkomite, Mogens Videbæk Det Centrale Handicapråd, Devoteam Fischer & Lorentz A/S, DIFA - Dansk Internet Formidling A/S, DK-Hostmaster A/S, Domstolsstyrelsen, DSB, Ementor Danmark A/S, Eniro Denmark A/S, Equant, Erhvervs- og Byggestyrelsen, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, FAEM, FDA, FDIH - Foreningen for Dansk Internethandel, Finansministeriet, Finansrådet - Danske Pengeinstitutters Forening, Forbrugerrådet, Forbrugerstyrelsen, Foreningen af Danske InternetMedier (FDIM), Forsikring & Pension, Forsikringens Hus, Forsvarsministeriet, Frederiksberg Kommune, Færøernes Landsstyre, Dir. Jakup Thorsteinsson Føroya Tele, GEUS, Global Connect, Grønlands Hjemmestyre, Direktoratet for Boliger og Infrastruktur, Handelskartellet i Danmark, Hi3G Denmark ApS, HK-/Privat, Morten Skov, HTS Interesseorganisationen, IASTAR Danmark, c/o Radio Energy, IBM Danmark A/S, IBM Danmark, Underdirektør Kim Østrup, Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Ip Service A/S, ISPA DK (Foreningen af Internetleverandører) C/O Daisynet A/S, Basse Bergqvist, IT- og Telestyrelsen, IT-Brancheform-

eningen, underdirektør Jane Eis Larsen, ITEK, Susanne Andersen, ITEK/Dansk Industri, Jubii A/S, Justitsministeriet, Jyllands Posten, Kirkeministeriet, KL, Økonomisk Sekretariat, KMD A/S, Komm, c/o Kanal 2, Bent Helvang, Konkurrencestyrelsen, Kort- og Matrikelstyrelsen, KRAKS Forlag A/S, Kulturministeriet, Københavns Kommune, Udenbys afdeling, Københavns Universitet, Det Retsvidenskabelige Institut A, Professor dr. jur. Mads Bryde Andersen, Landbrugsraadet, LO - Landsorganisationen i Danmark, Managing Director, SuperTEL Danmark, John Topp, McKinsey & Company, Miljø- og Energiministeriet, Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Mira Internet, Mobiltelebranchen, Mærsk Data, Lyngbyvej 2, Orange A/S, Plesner, Svane, Grønberg, Anders Zoega Hansen, Politiken, Post Danmark, Posttilsynet, Powercom, Realkreditrådet og Realkreditnettet A/S, Samarbejdsforum for Danske Lytter og seerorganisationer, Sammenslutningen af Lokale Radio- og TV-stationer, Sekretariatet for Teleklagenævnet, Service Partner Sjælland, Service 900 Nævnet, Skatteministeriet, Socialministeriet, Sonofon, Kristian Dyhr Toft, Statsministeriet, Stofa, Sundhedsstyrelsen, TDC, TEKNIQ, TELE Greenland A/S, Tele Passport, Tele 2 A/S, Teleankenævnet, Telekommunikationsindustrien, Direktør Ib Tolstrup, Tele-Punkt Søborg A/S, Telia A/S, Jens Ottosen-Støtt, TELMORE A/S, TetraStar A/S, Steen Vedsegaard, Tiscali Danmark, Trafikministeriet, Transcom Danmark A/S, TV2, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, UNI*C, Unisys, Christian Wernberg-Tougaard, WorldCOM, Zone Systems A/S, Økonomi- og Erhvervsministeriet, Århus Universitet, Institut for Informations- og Medievidenskab, Professor Frands Mortensen.

G. Lovovervågning

Nej.

Vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser og/eller mindre udgifter	Negative konsekvenser og/eller merudgifter
Administrative og økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Der vil kunne være afledte økonomiske gevinster for den offentlige sektor i form af forøgede skatteindtægter som følge af højere vækst i private virksomheder, der bygger på videreanvendelse af offentlige informationer.	<p>Offentlige myndigheder skal offentliggøre en oversigt over, hvilke dokumenter og datasamlinger, der stilles til rådighed for videreanvendelse efter denne lov. Reglen vil alene have administrative konsekvenser for tilrettelæggelsen af arbejdet og ikke økonomiske konsekvenser.</p> <p>Offentlige myndigheder skal behandle anmodninger om videreanvendelse og fastsættelse af betingelser for videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger. Reglen vil alene have administrative konsekvenser for tilrettelæggelsen af arbejdet og ikke økonomiske konsekvenser.</p>
Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	<p>Der vil kunne være økonomiske fordele for især private virksomheder i informationsindustrien ved udvikling af nye indholdstjenester som følge af forbedrede muligheder for videreanvendelse af offentlige informationer.</p> <p>Udnyttelse af bemyndigelsen til at fastsætte standarder for formater til brug for videreanvendelse i forbindelse med etablering af nye grænseflader og kvalitetsforbedring af data vil lette opgaven med udnyttelse og integration for de virksomheder, der vil videreanvende data</p>	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Nærværende lovforslag gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/98/EF om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer.	

*Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser**Til § 1*

Lovforslaget implementerer dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/98/EF om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer (PSI-direktivet).

Der er et stort potentiale i offentlig information, og lovforslaget skal medvirke til at nyttiggøre offentlige data til udarbejdelse af kommercielle indholdstjenester med henblik på understøttelse og udvikling af en informationsindustri, herunder f.eks. i forhold til fremtidige mobiltjenester eller indholdstjenester på internettet.

Lovforslaget understøtter udviklingen af denne informationsindustri ved at skabe rammer for den kommercielle og ikke-kommercielle videreanvendelse af offentlig information, som de offentlige myndigheder er i besiddelse af.

Lovforslaget regulerer videreanvendelse af offentlige myndigheders dokumenter og datasamlinger. Lovforslaget ændrer ikke ved eller berører de eksisterende ordninger om adgang til aktindsigt i offentlige myndigheders dokumenter, der følger af offentligheds- og forvaltningsloven.

Til § 2

Bestemmelsen skal sikre gennemførelse af PSI-direktivets artikel 1, nr. 1. Bestemmelsen afgrænser lovforslagets anvendelsesområde og bestemmer, at lovforslaget omfatter videreanvendelse af eksisterende dokumenter og datasamlinger, som offentlige myndigheder er i besiddelse af.

Lovforslaget omfatter de dokumenter og datasamlinger, som den offentlige myndighed er i besiddelse af på det tidspunkt, hvor myndigheden modtager anmodningen om videreanvendelse. Den offentlige myndighed er således ikke forpligtet til at indhente nyt materiale udefra, som myndigheden ikke allerede er i besiddelse af for at imødekomme anmodningen.

Reglerne om videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger efter dette lovforslag gælder uanset, om dokumenterne og datasamlingerne opbevares af myndigheden selv eller opbevares af private virksomheder på vegne af den offentlige myndighed.

Den foreliggende lov ændrer ikke ved de aktindsigtsordninger, der er fastlagt i offentligheds- og forvaltningsloven. Loven ændrer således bl.a. ikke ved omfanget af retten til aktindsigt efter offentligheds- eller forvaltningsloven. Det bemærkes, at den foreliggende lov ikke i sig selv skaber en ret til at få adgang til videreanvendelse af dokumenter eller datasamlin-

ger, hvor disse ikke er stillet til rådighed for videreanvendelse.

Lovens regler finder anvendelse, når en offentlig myndighed stiller dokumenter eller datasamlinger til rådighed for videreanvendelse. Hermed menes, at den offentlige myndighed har besluttet at stille dokumenter eller datasamlinger til rådighed for videreanvendelse for borgere, virksomheder eller offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter.

Myndigheden beslutter selv, hvornår et dokument eller en datasamling er endelig og dermed klart til offentliggørelse. Såfremt der er udarbejdet en rapport med brug af offentlige data, vil disse data kun være tilgængelige før rapportens offentliggørelse, såfremt de allerede er blevet stillet til rådighed inden rapportens offentliggørelse.

Såfremt dokumenter eller datasamlinger er gjort tilgængelige efter offentlighedsloven eller forvaltningsloven, kan de i almindelighed frit videreanvendes, medmindre der følger begrænsninger af anden lovgivning, herunder bl.a. ophavsretsloven eller persondataloven. Såfremt disse dokumenter f.eks. ikke er omfattet af en immateriel rettighed, skal der således i almindelighed ikke søges om tilladelse til at bruge dokumenter eller datasamlinger, der er gjort tilgængelige efter disse love til f.eks. kommercielle formål. Loven ændrer ikke ved dette.

I det omfang de oplysninger, som modtageren får i hænde, er omfattet af persondatalovens anvendelsesområde, vil persondatalovens regler gælde for modtagerens behandling af oplysningerne. Den modtagende myndighed eller virksomhed mv. vil således være dataansvarlig for de behandlinger af de modtagne personoplysninger, som den pågældende foretager.

Til stk. 2

Bestemmelsen følger af PSI-direktivets artikel 1, nr. 2, litra a og b, og opregner to undtagelser til lovens anvendelsesområde. Loven omfatter således ikke dokumenter og datasamlinger, der er tilvejebragt eller kvalitetsforbedret som led i offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, herunder indtægtsdækket virksomhed.

Loven vil således ikke kunne benyttes til at skaffe adgang til information, der ellers kun stilles til rådighed som et led i kommercielle aktiviteter. Men i det omfang de kommercielle aktiviteter er baseret på data fra offentlige myndigheders ikke-kommercielle aktiviteter, skal private virksomheder have stillet disse data til rådighed for videreanvendelse, og dette skal ske på samme vilkår, som bliver opstillet i forhold til den del af den offentlige myndighed, der varetager

kommercielle aktiviteter, herunder indtægtsdækket virksomhed, jf. § 9, stk. 4.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvad der udgør »kommercielle aktiviteter« følger det af direktivet, at disse omfatter dokumenter og data, hvis udarbejdelse ikke er omfattet af de pågældende offentlige myndigheds offentlige opgaver som fastsat ved lov eller andre retsfor skrifter i medlemsstaten eller i mangel heraf, som fastsat i overensstemmelse med fælles administrativ praksis i medlemsstaten. Det fremgår af direktivets betragtninger til bestemmelsen, at aktiviteter, der falder uden for de offentlige opgaver, typisk vil være levering af dokumenter og data, der udelukkende udarbejdes og opkræves gebyr for på et kommercielt grundlag og i konkurrence med andre på markedet.

I den danske lovgivning og administrative praksis omfatter kommercielle aktiviteter især de situationer, hvor offentlige myndigheder sælger produkter og tjenesteydelser til borgere, virksomheder og andre offentlige myndigheder som led i indtægtsdækket virksomhed. Således fremgår det for så vidt angår statslige myndigheder af Finansministeriets Budgetvejledning fra 2001 s. 47, at »[H]vor der som udløber af den virksomhed, hvortil [en driftsbevilling] ydes, udføres forretningsmæssige aktiviteter, afholdes de hermed forbundne udgifter og indtægter efter de særlige regler om indtægtsdækket virksomhed«.

Kommercielle aktiviteter i staten udføres således som indtægtsdækket virksomhed. Det fremgår endvidere af beskrivelsen af indtægtsdækket virksomhed s. 49ff., at en række betingelser skal være opfyldt, for at hjemmel til at udføre indtægtsdækket virksomhed kan gives:

- »Der må ikke for kredsen af aftagere bestå en pligt til at aftage de pågældende varer eller tjenesteydelser.
- Institutionen skal kunne adskille den produktion af varer eller tjenesteydelser, der søges udført med indtægtsdækning, fra institutionens øvrige opgaver.
- De indtægtsdækkede aktivitetsområder skal være naturlige udløbere af institutionens almindelige virksomhed.«

Salg af data fra offentlige registre som led i indtægtsdækket virksomhed er således ikke omfattet af dette lovforslag. Prissætningen af disse følger dog i vid udstrækning samme retningslinjer, jf. Finansministeriets vejledning om retskalkulation fra 1998, der i afsnit 7 (Salg af data fra offentlige registre) fastsætter en række retningslinjer for prissætningen af data fra offentlige registre. Heraf fremgår følgende retningslinjer:

»For salg af data fra offentlige registre, hvor data er indsamlet og registreret som led i bevillings- og gebyrfinansierede opgaver, gælder som udgangspunkt, at der ved prissætningen alene skal tages hensyn til de yderligere omkostninger (direkte og indirekte), der opstår i forbindelse med salget. Prissætningen af dataleverancen skal således afspejle de medgåede ressourcer ved distributionen af data, men ikke ressourcer ved en eventuel myndighedsudøvelse, der ligger forud for salget og normalt vil ligge til grund for, at myndigheden er i besiddelse af data.

En undtagelse herfor er de få tilfælde, hvor data produceres som led i en indtægtsfinansieret offentlig produktionsvirksomhed, dvs. hvor styrelsens hovedopgave er helt eller delvist indtægtsfinansieret, og dataindsamlingen følgelig ikke allerede er finansieret over en bevilling. Her vil der som udgangspunkt skulle fastsættes en betaling, der også bidrager til at dække omkostningerne ved selve dataproduktionen.«

Det bemærkes, at sidstnævnte undtagelse ikke vedrører kommerciel/indtægtsdækket virksomhed, men derimod indtægtsfinansieret offentlig produktionsvirksomhed, der ikke er undtaget af lovforslaget § 2, stk. 2, nr. 1, og som følgelig er omfattet af lovforslagets gebyrbestemmelser. Prissætningen af data fra denne type virksomheder fremgår af § 8, stk. 2.

Loven omfatter ikke dokumenter og datasamlinger, hvortil tredjemand besidder en immateriel rettighed, hvilket i praksis navnlig vil gælde ophavsret.

Til stk. 3

Bestemmelsen bygger på PSI-direktivets undtagelser til anvendelsesområdet for videreanvendelse i artikel 1, nr. 2, litra d-f. Der er tale om institutioner, hvis dokumenter/datasamlinger overvejende er beskyttet af reglerne om ophavsret.

Public service- radio- og tv-organer omfatter de til enhver tid eksisterende organer, der er pålagt en public service forpligtelse.

Området for Danmarks Radios og TV2s regionale programvirksomhed og forretningsmæssige forhold er i øvrigt undtaget aktindsigtsreglerne i offentlighedsloven i medfør af § 86 i lovbekendtgørelse nr. 506 af 10. juni 2004, som ændret ved lov nr. 1439 af 22. december 2004.

Uddannelses- og forskningsinstitutioner omfatter f.eks. skoler, universiteter, sektorforskningsinstitutioner, arkiver, biblioteker oprettet under disse institutioner og organisationer, der som opgave har overførsel af forskningsresultater. Endvidere omfatter bestemmelsen de dele af andre institutioner, som udfører forskning.

Kulturinstitutioner omfatter f.eks. museer, biblioteker, arkiver, orkestre, operaer, balletter og teatre.

Som offentlighedsloven omfatter lovforslaget ikke Folketinget, Folketingets ombudsmand og visse andre organer tilknyttet Folketinget, f.eks. statsrevisoratet. Desuden falder domstolene udenfor lovens anvendelsesområde. Praksis efter offentlighedsloven vil være vejledende for fortolkningen af bestemmelsen.

Til § 3

Til stk. 1-2

Bestemmelserne implementerer PSI-direktivets artikel 2, nr. 1 og 2, litra a, b og c.

Lovforslagets definition på offentlig myndighed følger direktivet og omfatter overvejende det samme som den tilsvarende definition i offentlighedsloven.

Praksis efter offentlighedsloven vil således for en stor del være vejledende for fortolkningen af begrebet offentlig myndighed, der dog i lovforslaget også omfatter en række offentligretlige organer, jf. nedenfor. Det indebærer bl.a., at loven omfatter alle forvaltningsmyndigheder, uanset om de tilhører den statslige eller kommunale forvaltning, og uanset om der er tale om almindelige forvaltningsmyndigheder, særlige nævn og råd, eller særlige forvaltningsenheder, f.eks. menighedsråd. Loven omfatter også myndigheder, hvis virksomhed udelukkende er af rådgivende karakter, samt midlertidige udvalg og kommissioner, herunder tværministerielle arbejdsgrupper.

Lovforslaget omfatter endvidere offentligretlige organer og sammenslutninger af offentligretlige organer. Ifølge betragtning 10 til direktivet er definitionen på offentlig myndighed og offentligretligt organ taget fra definitionen på en »ordregivende myndighed« i direktiverne om offentlige indkøb (92/50/EØF, 93/36/EØF, 93/37/EØF og 98/4/EF). Offentlige virksomheder er ikke omfattet af disse definitioner.

Offentlige myndigheder, herunder offentligretlige organer, vil som udgangspunkt være omfattet af denne lov, uanset at de i øvrigt er undtaget reglerne om aktindsigt efter offentlighedslovens § 3, stk. 1.

Det bemærkes, at der i bilag III til det reviderede udbudsdirektiv (2004/18/EF), der anvender samme definition som ovennævnte direktiver, findes en ikke-udtømmende fortegnelse over de offentligretlige organer eller kategorier af organer, der opfylder de nævnte kriterier, herunder i Danmark, jf. nedenstående gengivelse af listen. Medlemsstaterne skal ifølge direktivet jævnligt underrette Kommissionen om ændringer, der er foretaget i deres fortegnelser over offentligretlige organer og sammenslutninger af orga-

ner. De til enhver tid af ovenstående direktiv omfattede organer og sammenslutninger af organer, vil endvidere være omfattet af dette lovforslag. Det skal bemærkes, at området for Danmarks Radios og det landsdækkende TV2s programvirksomhed specifikt er undtaget denne lov, jf. § 2, stk. 3, nr.1.

Det ovennævnte bilag III omfatter p.t. følgende:

Organer

Danmarks Radio
 Det landsdækkende TV2
 Danmarks Nationalbank
 Sund og Bælt Holding A/S
 A/S Storebælt
 A/S Øresund
 Øresundskonsortiet
 Ørestadsselskabet I/S
 Byfornylsesselskabet København
 Hovedstadsområdet Sygehusfællesskab
 Statens og Kommunernes Indkøbsservice
 Post Danmark
 Arbejdsmarkedets Tillægspension
 Arbejdsmarkedets Feriefond
 Lønmodtagernes Dyrtidsfond
 Naviar

Kategorier

- De Almene Boligorganisationer
- Lokale kirkelige myndigheder
- Andre forvaltningssubjekter

Til stk. 3-4

Bestemmelserne sikrer gennemførelse af PSI-direktivets artikel 2, nr. 3, litra a og b. PSI-direktivets og loven opererer med et dokumentbegreb, der, i modsætning til offentlighedslovens dokumentbegreb, jf. vejledning nr. 11687 af 3. november 1986 om lov om offentlighed i forvaltningen, baserer sig på adgang til indholdet af dokumentet og ikke på adgang til selve dokumentet. Der er dog ikke nogen administrativ forskel i de respektive begrebsvalg.

Tilsvarende som efter offentlighedsloven er et »dokument« i medfør af nærværende lovforslag både skriftligt udformet materiale, tegninger, kort, fotografier, og lignende. Dertil kommer andet materiale, der træder i stedet for skriftligt materiale, såsom modeller, lydband, film og videooptagelser eller lignende.

I modsætning til direktivets dokumentbegreb omfatter offentlighedslovens dokumentbegreb dog ikke registre eller andre systematiske fortegnelser, hvor der gøres brug af elektronisk databehandling. På den bag-

grund anvendes i denne lov både et dokument- og et datasamlingsbegreb.

Der arbejdes generelt ud fra følgende definitioner, når begreberne dokument og datasamling skal klarlægges i forhold til hinanden:

En *datasamling* er enhver systematisk vedligeholdt og struktureret samling af data, svarende til bøger opstillet i et reolsystem, hvor bøgerne altid sættes ind på den hylde, hvor de hører til efter systematikken.

Et *dokument* er en sammenstilling af data, som typisk skal anvendes til et bestemt formål. Der kan f.eks. være tale om et udtræk fra en datasamling sammenstillet i henhold til en skabelon, der manifesteres fysisk i form af et stykke udprintet papir.

Både dokumenter og datasamlinger indeholder *data*. Data er enhver oplysning eller information, der giver mening i en kontekst. Data er således information, der kan videreforarbejdes samt information, der resulterer heraf, men ikke den funktionalitet, der bearbejder informationen. Funktionalitet til bearbejdning af data, f.eks. algoritmer, kalkuler eller formler indlagt i systemer, ligger som udgangspunkt uden for lovens område, om end en beskrivelse heraf evt. kan ligge inden for, hvis lovens øvrige krav, f.eks. om at være stillet til rådighed, er opfyldt.

Til stk. 5

Bestemmelsen gennemfører PSI-direktivets artikel 2, nr. 4. Lovens regler finder anvendelse, når en offentlig myndighed stiller dokumenter og datasamlinger til rådighed for videreanvendelse.

Den kommercielle videreanvendelse af den offentlige sektors informationer, typisk i form af data i offentlige datasamlinger, opstiller en række krav til bl.a. udformning af aftaletilbud, fastsættelse af formater og andre betingelser, hvilket nødvendiggør nærmere regler om videreanvendelse. Videreanvendelse indføres derfor som et nyt begreb i dansk ret.

Ved »videreanvendelse« forstår fysiske eller juridiske personers brug af offentlige myndigheders dokumenter eller datasamlinger til andre kommercielle eller ikke-kommercielle formål end det oprindelige formål, som dokumenterne eller datasamlingerne blev udarbejdet til eller det aktuelle formål, som dokumenterne og datasamlingerne har fået - det være sig et bredere eller et snævrere formål. Det væsentlige er, at der ved selve videreanvendelsen sker en fornyet brug af den offentlige information.

I bestemmelserne om salg af data fra offentlige registre i Finansministeriets vejledning om priskalkulation (1998), der ligger til grund for lovforslagets pris-sætning af data, tages der udgangspunkt i, at data er

indsamlet som led i bevillings- og gebyrfinansierede opgaver, og at det oprindelige formål betegner den myndighedsudøvelse, der ligger forud for salget, og som normalt vil ligge til grund for, at myndigheden er i besiddelse af data. Denne definition understøtter en bred tolkning af begrebet »oprindeligt formål«.

Et eksempel på videreanvendelse er den situation, hvor en offentlig myndighed har offentliggjort informationer på sin hjemmeside, f.eks. nyheder i et særligt nyhedsfelt på hjemmesiden. Lovforslaget skal åbne mulighed for, at disse nyheder kan videreanvendes af private virksomheder, f.eks. i portaler der samler indhold fra forskellige offentlige hjemmesider.

Den offentlige sektor indsamler, producerer, reproducerer og formidler et bredt spektrum af information med henblik på at varetage sine offentlige opgaver. Videreanvendelse vil blandt andet være relevant i forhold til geografiske data, vejrdata og lignende, hvor anvendelsen af data kan bruges til opbygning af indholdstjenester på internettet, i forhold til 3G-mobiltelefoner og lignende.

Det skal dog bemærkes, at offentlige myndigheders offentliggørelse af informationer på hjemmesider i en række tilfælde kan omfatte personoplysninger, og at offentliggørelsen i disse tilfælde vil være reguleret af persondataloven samt eventuelt nærmere vilkår fastsat af Datatilsynet.

Offentliggørelse af afgørelser, hvori der indgår følsomme og fortrolige personoplysninger kan således ske i delvist anonymiseret form på nærmere vilkår fastsat af Datatilsynet i medfør af persondatalovens § 9. Der kræves imidlertid ikke en fuldstændig anonymisering, idet afgørelserne f.eks. må indeholde et journalnummer, der kan anvendes til at identificere sagen og de personer, den omhandler. Offentliggørelsen omfatter således fortsat personoplysninger i persondatalovens forstand.

Såfremt en modtager videreformidler myndighedens afgørelser i sit eget system, f.eks. i en portal, vil den ansvarlige for portalen som udgangspunkt være dataansvarlig herfor, og vil selvstændigt skulle leve op til persondatalovens krav om bl.a. forudgående udtalelse eller tilladelse fra Datatilsynet.

I visse tilfælde vil en portal dog ikke være dataansvarlig, f.eks. hvis der alene etableres links til data, der befinder sig hos en anden dataansvarlig.

Udveksling af dokumenter eller datasamlinger mellem offentlige myndigheder betragtes alene som videreanvendelse, når offentlige myndigheder stiller dokumenter eller datasamlinger, der er omfattet af denne lov, til rådighed for kommercielle aktiviteter, herunder indtægtsdækket virksomhed. Der er således ikke

F. t. l. vedr. den offentlige sektors informationer

tale om videreanvendelse, når dokumenter eller datasamlinger alene udveksles som led i den offentlige myndigheds ikke-kommercielle aktiviteter, f.eks. lov-hjemlede bevillingsfinansierede sagsbehandlingsopgaver, hvor der er behov for anvendelse af dokumenter og data fra andre myndigheder. Spørgsmålet om, hvorvidt interne arbejdsdokumenter mister deres interne karakter i forbindelse med udveksling med andre myndigheder eller parter, reguleres af offentlighedsloven.

At offentlige myndigheders brug af dokumenter og datasamlinger som led i kommercielle aktiviteter, herunder indtægtsdækket virksomhed, kategoriseres som videreanvendelse, skal medvirke til at sikre, at offentlige myndigheder ikke får en konkurrencemæssig fordel i forhold til private virksomheder ved udnyttelsen af offentlige informationer til udvikling af indholdstjenester mv.

Idet lovforslaget ikke ændrer på de gældende regler om aktindsigt i medfør af offentlighedsloven, herunder reglerne om meroffentlighed og praksis vedrørende adgang til at gøre sig bekendt med den offentlige myndigheds interne arbejdsmateriale, vil karakteren og omfanget af den offentlige information, der i dag kan udleveres i medfør af dette regelsæt, fortsat være den samme.

Offentlig information, der udleveres i medfør af offentlighedslovens aktindsigtsregler, kan som nævnt i almindelighed videreanvendes frit, medmindre der følger begrænsninger af anden lovgivning, herunder bl.a. ophavsretsloven eller persondataloven. Lovforslaget ændrer ikke på praksis herom, herunder eksempelvis i hvilket omfang forskningsverdenen i medfør af aktindsigtsreglerne kan få adgang til offentlig information som led i videnskabelig anvendelse.

Lovforslagets regler vil dog have betydning i situationer, hvor forskningsverdenen foretager en videreanvendelse af offentlig information, som er omfattet af lovforslaget.

Det betragtes ikke som videreanvendelse, hvis offentlige myndigheder lader private virksomheder varetage hele eller dele af deres opgaver som led i udlicitering eller lignende og i den forbindelse har behov for udveksling af data i forbindelse med varetagelsen af disse opgaver.

Udveksling af dokumenter eller datasamlinger mellem offentlige myndigheder og private virksomheder, konsulenter og lignende, der varetager opgaver på kontrakt med det offentlige, betragtes alene som videreanvendelse, hvis der er tale om varetagelse af kommercielle aktiviteter for offentlige myndigheder, herunder indtægtsdækket virksomhed.

Hvis private virksomheder, der varetager opgaver på kontrakt med offentlige myndigheder, gives adgang til videreanvendelse af dokumenter eller datasamlinger, som de som led i varetagelsen af opgaverne opbevarer for offentlige myndigheder, til egne kommercielle eller ikke-kommercielle aktiviteter, betragtes denne anvendelse som videreanvendelse, og disse data skal derfor stilles til rådighed for andre virksomheder på samme vilkår, som de stilles til rådighed for disse aktiviteter.

*Til § 4**Til stk. 1-2*

Bestemmelsen følger af PSI-direktivets artikel 4 og artikel 8, nr. 1 og vedrører muligheden for at anmode om videreanvendelse og fastsættelse af betingelser i medfør af §§ 7-11 eller fastsættelse af andre betingelser for videreanvendelse af eksisterende dokumenter eller datasamlinger, herunder vedrørende grænseflader, formater og opdatering mv., hvor der er behov herfor.

Anmodningen indgives til den offentlige myndighed, der er i besiddelse af dokumenterne eller datasamlingerne eller til myndigheder, der, i henhold til anden lovgivning, administrerer disse. En offentlig myndighed, der administrerer dokumenter eller datasamlinger, skal forstås som den forvaltningsansvarlige offentlige myndighed, der er ansvarlig for data og udstedelse af tilladelse til adgang til data og ikke en eventuel driftsleverandør, som databehandlingen er udliciteret til. Det forhold, at databehandlingen er udliciteret, er et internt forhold mellem den offentlige myndighed og dens leverandør(-er) og dermed ikke relevant i forhold til privates ansøgning om adgang til videreanvendelse af offentlig information.

Behandlingen af anmodninger om videreanvendelse i medfør af lovforslagets § 4, følger de almindelige skrevne og uskrevne forvaltningsprocessuelle regler, der fremgår af især forvaltningsloven men også offentlighedsloven og persondataloven. Heraf følger bl.a. reglerne om partshøring, begrundelse mv. Behandlingen af anmodninger efter denne lov skal således betragtes på lige fod med f.eks. offentlige myndigheders sagsbehandling i forbindelse med aktindsigtsager, herunder også i forhold til klageadgangen for afslag. Klager over et afslag på anmodninger om videreanvendelse eller urimelige aftalevilkår skal derfor behandles i det almindelige offentlige klagesystem.

Et eksempel på relevansen af en anmodning om videreanvendelse kan f.eks. illustreres af situationen, hvor den offentlige myndighed har offentliggjort in-

formationer på sin hjemmeside, f.eks. nyheder i et særligt nyhedsfelt på hjemmesiden. Lovforslaget skal åbne mulighed for, at disse nyheder endvidere kan anvendes af private virksomheder, f.eks. i portaler der samler indhold fra forskellige offentlige hjemmesider. Dette kan stille krav om etablering af grænseflader til den offentlige myndigheds hjemmesideredigeringsystem og formater for udvekslingen af data, og der kan være behov for aftaler om opdateringsintervaller og lignende.

Hvis dokumenter og datasamlinger ikke på forhånd stilles til rådighed for videreanvendelse, f.eks. ved tidligere at være stillet til rådighed for andre private virksomheder eller offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter ved offentliggørelse på myndighedens hjemmeside eller ved en tidligere aftale om videreanvendelse, vil den offentlige myndighed endvidere skulle afgøre spørgsmålet om, hvorvidt der kan gives adgang til videreanvendelse af dokumentet eller datasamlingen samt fastsætte eventuelle betingelser herfor i en aftale.

Ved enkeltanvendelse af den offentlige information vil det ofte være tilstrækkeligt at fastsætte betingelser for anvendelsen i forbindelse med fremsendelsen. Et eksempel kan være en simpel enkeltstående anvendelse af offentligt materiale, f.eks. en undersøgelse i et regneark eller indhold på en hjemmeside, hvor en meget enkel model, der blot sikrer kildeangivelse og ansvarsfraskrivelse, kan være tilstrækkelig.

Ved løbende anvendelse vil det ofte være en fordel at have etableret en aftale om opdatering, fremsendelse og eventuelt andre relevante faktorer.

For at sikre gennemsigtighed vil det ofte være en fordel for alle parter, at sådanne betingelser for løbende udnyttelse er fastsat på forhånd. Et eksempel kan være løbende udnyttelse af information fra en myndighed, hvor parternes it-systemer forbindes, f.eks. via såkaldte »webservices«, hvor der dermed opstår et behov for en mere omfattende regulering i forhold til opdatering, kvalitet, rettigheder mv. og tilknytning/association til standardaftalen om »xml-baserede services«, se f.eks. www.oio.dk/standardkontrakter som eksempel på sådanne typer af standardkontrakter.

Betingelserne i aftaletilbudet må ikke begrænse mulighederne for videreanvendelse og må ikke begrænse konkurrencen. Gives der adgang til videreanvendelse af dokumenter eller datasamlinger, skal aftager kunne anvende informationerne frit og i lige konkurrence med andre på markedet.

Det betyder, at der ikke i aftaler om videreanvendelse må indføres territoriale, anvendelsesmæssige el-

ler andre begrænsninger, der ikke er særskilt hjemlet i særlovgivning, f.eks. persondataloven.

Begrænsninger, der må indføres, er eksempelvis begrænsninger i forhold til myndighedens ansvar for oplysninger, der findes i en brugers service og eventuelt en pålæggelse af en pligt til kildeangivelse for så vidt angår informationer/data, der videreformidles i uændret form.

Det kan i øvrigt være hensigtsmæssigt, at aftalen beskriver retsvirkningerne af ansøgers overtrædelse af aftalevilkårene.

Omfatter det for anmodningen om videreanvendelse omfattede materiale udover tekst forfattet af den offentlige myndighed selv også ophavsretligt beskyttet tekst forfattet af f.eks. en freelancejournalist, må den offentlige myndighed i forbindelse med fastlæggelsen af betingelser og andre vilkår for videreanvendelse konkret vurdere, om der er behov for overvågning og mærkning af pågældende tekst, herunder i forbindelse med etablering af grænseflader, der automatisk opsamler bestemte temaer. Omkostningerne hertil vil kunne indregnes i gebyret, jf. § 8, der dækker samtlige de direkte og indirekte marginalomkostninger, der er ved at stille offentlig information til rådighed for videreanvendelse.

Et afslag på en anmodning om adgang til videreanvendelse skal begrundes efter de almindelige forvaltningsprocessuelle regler.

Et eksempel på en grundelse for at afslå en anmodning om adgang til videreanvendelse kan f.eks. være, at der indgår personfølsomme oplysninger i datamaterialet, som kun vanskeligt kan ekstraheres. Omvendt vil det normalt ikke være et gyldigt argument imod videreanvendelse, at der er væsentlige omkostninger forbundet hermed, f.eks. til etablering af grænseflader, da disse omkostninger fuldt ud kan forudsættes finansieret af aftageren. Det kan i givet fald opstilles som en forudsætning for videreanvendelse, at den pågældende ansøger afholder disse omkostninger.

Den offentlige myndighed skal som led i gennemsigtigheds- og ikke-diskriminationsprincippet meddele, hvem der har adgang til den offentlige information, herunder indgåede aftaler om videreanvendelse, og hvilken hjemmel der er til denne adgang samt eventuelle beskyttelseshensyn. Dette skal sikre, at afgørelsen træffes på et for ansøger tilstrækkeligt oplyst grundlag. Er det ansøgte materiale allerede stillet til rådighed for en bruger, skal det også stilles til rådighed for en anden bruger, og materialet er således stillet til rådighed for videreanvendelse.

Bestemmelsen indebærer ikke et krav om, at ansøgeren skal dokumentere, i hvilket omfang og på hvil-

ken baggrund en myndighed stiller sin information til rådighed.

Til stk. 3-4

Bestemmelserne følger af PSI-direktivets artikel 4, nr. 1. Den i bestemmelserne fastsatte 10-dages frist for behandling af ansøgninger efter dette lovforslag følger fristerne i henholdsvis offentlighedsloven og forvaltningsloven og de deraf følgende betingelser.

Den offentlige myndighed skal således, såfremt myndigheden vurderer, at der ikke kan træffes en afgørelse, herunder udfærdiges et aftaletilbud indenfor de fastsatte tidsfrister, underrette ansøger om grunden hertil, samt om hvornår en afgørelse og eventuelt et endeligt aftaletilbud forventes at foreligge. Der skal således som minimum afgives et foreløbigt svar til ansøgeren indenfor 10 dage.

Til stk. 5

I visse tilfælde kan det være dyrt at estimere omkostninger til etablering af grænseflader og eventuel kvalitetsforbedring af data, f.eks. hvis der ikke foreligger dokumentation af det pågældende it-system, hvor data forefindes. Der kan bl.a. være behov for anvendelse af eksterne it-konsulenter til denne opgave.

Hvis behandlingen af en ansøgning om videreanvendelse vil indebære væsentlige omkostninger til dokumentation mv. for den offentlige myndighed, kan myndigheden underrette den pågældende ansøger herom med skøn over nødvendige udgifter for behandlingen af anmodningen, som bedes afholdt af parten. Ansøger skal således afholde udgifterne, såfremt anmodningen ønskes opretholdt.

Bestemmelsen har til formål at sikre gennemsigtighed om omkostningerne for ansøger og at sikre myndigheden mod at skulle afholde omkostninger til dokumentation mv., hvis anmodningen om videreanvendelse alligevel ikke efterfølgende opretholdes.

Til § 5

Bestemmelsen følger af PSI-direktivets artikel 4. Der stilles med bestemmelsen krav om, at den offentlige myndighed, såfremt det er muligt, skal kunne behandle anmodninger om videreanvendelse elektronisk. Med behandling forstås alene, at offentlige myndigheder skal kunne modtage og besvare anmodninger elektronisk. Der stilles ikke med bestemmelsen krav til myndighedens interne sagsbehandling af anmodningen.

Det bemærkes, at regeringen og de kommunale parter ved aftalen om eDag2, der er en opfølgning på eDag, og som trådte i kraft d. 1. februar 2005, har sik-

ret, at borgere og virksomheder har mulighed for at kommunikere sikkert med offentlige myndigheder, samt at myndighederne indbyrdes også kan udveksle dokumenter digitalt. Bestemmelsen skal dog ikke forstås som en lovfæstelse af aftalen om eDag2.

Til § 6

Bestemmelsen følger af PSI-direktivets artikel 4, nr. 3. Bestemmelsen fastsætter en orienteringsforpligtelse for offentlige myndigheder i forbindelse med visse afslag på anmodninger efter denne lov. Lovens sigte er, at der gives så bred adgang til offentlig information som muligt, og ansøgeren sikres ved bestemmelsen mulighed for at søge om adgang til videreanvendelse af de pågældende dokumenter eller datasamlinger direkte hos rettighedshaveren.

Til § 7

Til stk. 1

Bestemmelserne følger af direktivets artikel 5, nr. 1 om tilgængelige formater, og har til formål at sikre, at dokumenter og datasamlinger, der stilles til rådighed for videreanvendelse, stilles til rådighed i alle allerede eksisterende sprogversioner og formater, herunder elektroniske formater.

Bestemmelsen vedrørende eksisterende formater omfatter også formater, der er tilgængelige for mennesker med handicap eller funktionsned sættelser. Dog stilles der ikke krav om, at offentlige myndigheder skal udarbejde sådanne formater, hvis de ikke allerede er eksisterende i dag.

Bestemmelsen skal endvidere sikre, at offentlige myndigheder, såfremt det er muligt, stiller data til rådighed i elektronisk form, dvs. ad elektroniske kanaler som f.eks. dataoverførsel over internettet eller pr. e-post. Såfremt det ikke er muligt at stille data til rådighed i elektronisk form, kan data stilles til rådighed på anden vis, f.eks. ved manuel fremsendelse på cd-rom eller tilsvarende medier. Det bemærkes, at eventuelle omkostninger ved at stille data til rådighed i alle tilfælde vil kunne indregnes i de opkrævede gebyrer.

Offentlige myndigheder er ikke forpligtet til at fremstille eller tilpasse dokumenter for at efterkomme anmodningen eller til at sammenstille eller stille uddrag af dokumenter til rådighed. Grænsen er dog simple ekspeditionssager, der kan udføres, uden at den offentlige myndighed påtager sig et uforholdsmæssigt stort arbejde. Påføres den offentlige myndighed omkostninger til at sammenstille eller stille uddrag af dokumenter og datasamlinger til rådighed, vil disse under alle omstændigheder kunne indregnes i de

marginale omkostninger ved at stille data til rådighed og dermed kunne indgå i de opkrævede gebyrer.

Offentlige myndigheder forpligtes ikke til at fortsætte med at udarbejde en bestemt type dokumenter eller datasamlinger til brug for videreanvendelse.

Bestemmelsen skaber ikke krav om, at den offentlige myndighed indscanner dokumenter, der i forvejen kun foreligger i papirform.

Til stk. 2

Det anføres i direktivets betragtninger, at offentlige myndigheder, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt og for at fremme videreanvendelse, bør stille egne dokumenter til rådighed i et format, der ikke er baseret på specifik software.

Bemyndigelsens formål er i forlængelse heraf at lette offentlige myndigheders opgave i forhold til at stille data til rådighed for videreanvendelse og at lette opgaven med udnyttelse og integration for de virksomheder, der ønsker at videreanvende data.

Bemyndigelsen indebærer ikke, at der skal etableres særlige grænseflader for data, som ikke stilles til rådighed for videreanvendelse, eller som ikke efterspørges. Offentlige myndigheder vil således aldrig være forpligtet til investeringer i grænseflader, medmindre disse kan forudsættes fuldt finansieret af aftagerne og under forudsætning af, at den offentlige myndighed har valgt at stille pågældende data til rådighed for videreanvendelse.

Udgangspunktet er, at grænsefladen aftales mellem den offentlige myndighed og ansøger. Såfremt der i det konkrete tilfælde ikke opnås enighed om andet, kan udveksling ske i henhold til de standarder for videreanvendelse af offentlige myndigheders dokumenter og datasamlinger i forbindelse med etablering af nye grænseflader og kvalitetsforbedring af data, som der kan fastsættes regler om efter lovforslagets § 7, stk. 2.

Bemyndigelsen er tiltænkt anvendt i relation til løsning af konkrete problemer i relation til data, der ønskes videreanvendt af private virksomheder. Udmøntningen af bemyndigelsen skal således fremme anvendelsen af åbne standarder, i praksis OIOXML, men på den måde, at der alene er pligt til at anvende bestemte standarder, såfremt der er en konkret efterspørgsel herefter fra private virksomheder, der også er villige til at finansiere merudgifterne herved.

Hvis offentlige myndigheder har pligt til at stille dokumenter og datasamlinger til rådighed for ansøger, f.eks. i tilfælde hvor data allerede stilles til rådighed for andre virksomheder eller offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, og der ikke kan opnås enig-

hed om grænseflader for videreanvendelse, kan private virksomheder, såfremt det er muligt, og de private virksomheder er villige til finansiere merudgifterne herved, forudsætte, at dokumenter og datasamlinger stilles til rådighed efter de standarder, som der kan fastsættes regler om efter lovforslagets § 7, stk. 2.

Offentlige myndigheder, der har fastsat en standard, der opfylder regler fastsat i henhold til § 7, stk. 2, forpligtes dermed ikke til at udvikle yderligere grænseflader.

Udmøntningen af bemyndigelsen til fastsættelse af standarder vil i givet fald foregå i forlængelse af det eksisterende samarbejde mellem regeringen og de kommunale parter samt med inddragelse af erhvervslivets organisationer. I den forbindelse vil det også blive drøftet med de involverede parter, hvordan bestemmelserne udformes mest hensigtsmæssigt, herunder i forhold til de eksisterende it-systemer og grænseflader.

Der forventes ikke at være omkostninger forbundet med udmøntningen af bemyndigelsen, da disse i givet fald vil kunne indregnes i de gebyrer, som kan opkræves efter § 8, og fordi der ikke med bemyndigelsen kan stilles krav om etablering af grænseflader, medmindre disse kan forudsættes fuldt finansieret af aftagerne.

Bemyndigelsen til at fastsætte regler for standarder, der kan anvendes til at løse konkrete problemer jf. ovenstående, vil eksempelvis kunne udnyttes, såfremt det konstateres, at der er en stor efterspørgsel på specifikke data, og hvis det i den forbindelse vurderes at være hensigtsmæssigt at kunne fastsætte regler om brugen af formater for udveksling heraf. Behovet for standardisering af grænseflader kan opstå både i forhold til eksisterende og nye systemer. I forhold til eksisterende systemer handler det alene om at supplere disse med en grænseflade, der stiller data og services til rådighed i overensstemmelse med reglerne for OIOXML og it-arkitektur anbefalingerne, herunder den såkaldte »ReferenceProfil«.

Det er en fordel for offentlige myndigheder og virksomheder, at offentlige grænseflader til dokumenter, datasamlinger og services stilles til rådighed og udarbejdes efter et fælles sæt af retningslinjer og standarder. Retningslinjerne kan medvirke til at strukturere grænseflader, hvor genbrug af hyppigt anvendte standardiserede datastrukturer er af væsentlig betydning. For virksomheder gælder dette f.eks. CVR-nummer, navn- og adresseangivelse.

Allerede i dag har Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling fastsat en række anbefalinger for offentlige myndigheders kommunikation på en stan-

dardiseret måde. Disse anbefalinger om protokoller findes i den såkaldte »ReferenceProfil«, der kan ses på <http://oio.dk/referenceprofilen>. Kravene til udvekslingsformater, herunder den såkaldte »OIO-XML«-standard, kan ses på <http://oio.dk/xml> og <http://isb.oio.dk>.

Det vil være af væsentlig betydning for nytteværdien af lovforslaget for private virksomheder, at de kan tilrettelægge deres systemer ud fra en forventning om i fremtiden i stigende omfang at kunne modtage data i et bestemt format (OIOXML).

Bemyndigelsens hovedsigte er således sikring af, at samfundsmæssige gevinster ved standardisering af offentlige grænseflader kan indfries.

Fastsættelsen af regler om standarder for formater til brug for videreanvendelse har til hensigt at fremme anvendelsen af åbne standarder, der generelt fremmer tilgængeligheden for personer med funktionsnedsættelser. Udmøntningen af den fastsatte hjemmel til at fastsætte standarder for formater vil naturligt inddrage overvejelser om tilgængelighed for personer med funktionsnedsættelser.

Til § 8

I overensstemmelse med de gældende regler i Finansministeriets vejledning om priskalkulation indeholder bestemmelsen lovforslagets gebyrprincip. Bestemmelsen gennemfører dele af direktivets artikel 6 om et prisloft for fastsættelse af gebyrer for videreanvendelse og har til formål at sikre en ensartet gebyrpolitik for videreanvendelse af offentlig information. Fastsættelse af et gebyrloft og beregningsmodeller for gebyrer tjener det formål, at der skabes ensartede og gennemskelige regler og principper for videreanvendelse af offentlig information.

Der skal gælde samme priser for sammenlignelige kategorier af videreanvendelse.

Gebyrreglerne hindrer ikke gebyrfri udveksling af oplysninger mellem offentlige myndigheder som led i ikke-kommercielle opgaver, selv om andre brugere, f.eks. private virksomheder, skal betale gebyr for videreanvendelse af de samme dokumenter. Dokumenter og datasamlinger skal stilles til rådighed for private brugere i samme omfang og på samme vilkår, som gælder for offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, herunder indtægtsdækket virksomhed, da der i dette tilfælde er tale om sammenlignelige kategorier af videreanvendelse. Gebyrreglerne hindrer i øvrigt ikke, at der vedtages en differentieret gebyrpolitik for henholdsvis kommerciel og ikke-kommerciel videreanvendelse.

Det vurderes, at en forudsætning for at realisere de økonomiske værdier er en prispolitik, der sikrer, at offentlig information er så billig som mulig, idet dette vil øge videreanvendelsen og dermed bidrage til væksten i samfundet på længere sigt, jf. også de almindelige bemærkninger.

Vurderingen bygger på, at internationale erfaringer og rapporter bekræfter, at høje priser for salg af offentlig information kan virke imod hensigten. Som beskrevet ovenfor er der analyser, der peger på, at offentlige myndigheders salg af data ofte kan være økonomisk u hensigtsmæssig for samfundet. Det kan tilmed være økonomisk u hensigtsmæssigt i forhold til den offentlige sektors indtægter, da skatteværdien af erhvervslivets værdiskabelse kan overgå provenutabet ved lavere priser. Dette vurderes dog generelt ikke at være tilfældet i Danmark, da gebyrfastsættelsen med de eksisterende regler stiller data til rådighed relativt billigt til private virksomheder.

Bestemmelsen fastlægger en række principper for betaling i forbindelse med videreanvendelse af offentlige dokumenter og datasamlinger.

Bestemmelsen har ikke konsekvenser for bestemmelser i andre love, der fastsætter størrelsen af betaling for videreanvendelse, herunder bestemmelser om betaling, der har skattemæssig karakter.

Når dokumenter og datasamlinger stilles til rådighed for videreanvendelse, kan der som hovedregel opkræves et gebyr, der ikke overstiger marginalomkostningerne, dvs. omkostningerne ved distribution og eventuel kvalitetsforbedring af dokumenterne og datasamlingerne, herunder etablering af grænseflader, der er nødvendige for at kunne imødekomme aftagers anmodning.

Med marginalomkostningerne forstås således de yderligere omkostninger (direkte og indirekte), der opstår i forbindelse med distributionen.

Omkostningsberegningen skal bygge på en beregning af omkostningerne ved at distribuere de enkelte data. Hvis den dataafgivende myndighed viderefremidler forskellige typer data/dataprodukter, skal beregningen foretages for hver enkelt af disse produkter, evt. på baggrund af en skønnet fordeling af omkostninger, der ikke kan henføres direkte.

Direkte omkostninger er omkostninger, der umiddelbart kan henføres til den enkelte distribution. Det kan f.eks. være løn, materialer og/eller fremmede tjenesteydelser.

Indirekte omkostninger er omkostninger, der ikke umiddelbart kan henføres til den enkelte distribution, men som kan beregnes på grundlag af udgifter, der fremgår af institutionens budget samme år. Det kan

f.eks. være lokaleudgifter og kontorudgifter relateret til datadistribution. Disse omkostninger må fordeles ud fra fordelingsnøgler.

Andre indirekte omkostninger, der kan beregnes på grundlag af udgifter, der fremgår af institutionens budget i et andet år, f.eks. vedrørende forrentning og afskrivning, vil også kunne overvejes.

Finansiering af beregning af standardgebyrer er en del af de indirekte distributionsomkostninger, ligesom eventuelle administrative omkostninger ved offentliggørelse af oversigter over offentlig information, der stilles til rådighed for videreanvendelse, vil kunne indregnes i gebyrerne som en del af de marginale omkostninger ved at stille data til rådighed.

Generelt kan administrative omkostninger, der følger af, at offentlige myndigheders dokumenter og datasamlinger stilles til rådighed for videreanvendelse, finansieres som led i selve gebyret.

Hvis en myndighed på aftageres foranledning indsamler eller kvalitetsforbedrer data ud over myndighedens egne behov eller hensynet til videregivelseskrav i lovgivningen, kan denne kvalitetsforbedring brugerfinansieres fuldt ud. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der ikke med bestemmelsen gives en særlig hjemmel til, at offentlige myndigheder kan indsamle og kvalitetsforbedre data ud over myndighedens egne behov.

Det betyder, for så vidt gælder data, der indsamles eller kvalitetsforbedres på aftagers eller aftageres foranledning, at den afgivende myndighed kan opnå en pris, der dækker de langsigtede gennemsnitsomkostninger ved både dataindsamling og distribution.

Det vil sige, at der i beregningen af gebyret i overensstemmelse med de nuværende regler og praksis må tages hensyn til den forventede fremtidige afsætning. Alle omkostninger til kvalitetsforbedring skal ikke nødvendigvis pålægges den første aftager, ligesom det generelle princip om omkostningsdækning også gælder for kvalitetsforbedringer. Offentlige myndigheder kan dog forudsætte fuld finansiering af omkostningerne til kvalitetsforbedring af data.

Til kvalitetsforbedring af data kan henregnes initiativer, der forbedrer adgangen til data, f.eks. gennem udvikling af nye grænseflader.

Offentlige myndigheder vil kunne forudsætte fuld brugerfinansiering af eventuelle omkostninger, herunder generelle omkostninger med at leve op til og etablere en standardiseret grænseflade til et offentligt system, hvor disse er etableret på aftagers foranledning. Denne brugerfinansiering af grænseflader er tiltænkt at rumme alle omkostninger til udvikling, implementering, vedligeholdelse og lignende, der er foretaget

som følge af aftagers anmodning om videreanvendelse eller som konsekvens heraf. Ingen offentlige myndigheder vil således kunne forpligtes til eventuelle fremtidige udgifter, som ikke fuldt ud vil kunne indeholdes i de opkrævede gebyrer.

Muligheden for at opkræve fuld brugerbetaling til dækning af omkostninger forbundet med distribution og eventuel kvalitetsforbedring af data er ikke i strid med regeringens skattestop. Regeringens skattestop indebærer for eksisterende brugerbetalingsordninger, at de generelt kan reguleres med omkostningsudviklingen, hvorved brugerbetalingsandelen fastholdes over tid, mens brugerbetaling for varetagelse af helt nye opgaver undtagelsesvist, og efter godkendelse i Økonomiudvalget, kan indføres for helt eller delvist at dække de derved forbundne øgede udgifter. Der er imidlertid ikke tale om indførelse af et nyt gebyr eller egentlig brugerbetaling i traditionel forstand. Når borgere og virksomheder tidligere på frivillig basis har fået lov til at videreanvende offentlige informationer, og offentlige myndigheder i den forbindelse har kvalitetsforbedret data eller udviklet grænseflader på aftagers foranledning, har det været muligt at forudsætte fuld brugerfinansiering.

Skattestoppet kan alene have betydning for de gebyrer offentlige myndigheder opkræver i forhold til *eksisterende* aftaler om adgang til data. I det omfang offentlige myndigheder således i dag undlader at opkræve gebyrer eller opkræver gebyrer, der ligger under det gebyrloft, der fastlægges i lovforslaget, opstiller skattestoppet en række begrænsninger i forhold til at hæve disse gebyrer. Offentlige myndigheder kan således som følge af skattestoppet som udgangspunkt ikke bruge lovforslaget til at hæve eksisterende gebyrer, medmindre forudsætningerne ændres. Dette har til gengæld i sagens natur ingen omkostningsmæssig betydning for de pågældende myndigheder.

Til stk. 2

I overensstemmelse med de gældende regler i Finansministeriets vejledning om priskalkulation indføres en undtagelse til den generelle prisbestemmelse i § 8, stk. 1, for de få tilfælde, hvor data produceres som led i en indtægtsfinansieret offentlig produktionsvirksomhed, dvs. hvor den offentlige myndigheds hovedopgave er helt eller delvist indtægtsfinansieret, og dataindsamlingen følgelig ikke allerede er finansieret over en bevilling. Der gives således i disse helt særlige tilfælde med bestemmelsen mulighed for at opkræve betaling, der også bidrager til at dække omkostningerne ved selve dataproduktionen. Kort og Matrikelsty-

relsen og Danmarks Meteorologiske Institut er eksempler på sådanne offentlige produktionsvirksomheder.

Til stk. 3

Bestemmelsen følger af PSI-direktivets artikel 7, der stiller krav om, at betingelser og standardgebyrer fastsættes på forhånd og offentliggøres. Bestemmelsen skal sikre en ensartet og gennemskelig gebyrfastsættelse for videreanvendelse af offentlig information med henblik på at sikre gennemsigtighed for brugen heraf.

Den offentlige myndighed forpligtes til på forhånd at fastsætte standardgebyrer beregnet efter stk. 1-2, hvilket især må ses som en fordel for offentlige myndigheder, som har dokumenter og datasamlinger, som jævnligt er omfattet eller forventes omfattet af anmodning om videreanvendelse. Der skal ikke på forhånd fastsættes gebyrer for enhver tænkelig type anmodning, jf. også stk. 4. Gebyret skal dog selvfølgelig være kendt af ansøger før leverancen.

Formålet med bestemmelsen er at tilvejebringe gennemsigtighed om grundlaget for gebyrerne, f.eks. i form af priser for standardhandlinger fra myndighedens side. I praksis vil de mest anvendte data forventes at kunne blive omfattet af standardpriser.

Finansieringen af den grundlæggende fastsættelse af standardgebyrer og vedligeholdelse heraf kan indeholdes i selve gebyret.

Til stk. 4

Bestemmelsen følger af PSI-direktivets artikel 7. Bestemmelsen skal sikre, at der skabes åbenhed og gennemsigtighed omkring beregninger af gebyrer, herunder i atypiske tilfælde. Herved sikres de, der ønsker at videreanvende data, en mulighed for at tilrettelægge indsamlingen af data på den måde, der er mest omkostningseffektiv.

Ikke alle gebyrer kan fastsættes på forhånd, jf. også stk. 3.

I atypiske tilfælde kan myndigheden derfor nøjes med at angive principper for beregningen for ikke at skulle beregne priser på noget, der er mindre efterspørgsel efter. Når det præcise beregningsgrundlag for atypiske tilfælde efterfølgende kendes, følger det af 1. punktum, at den offentlige myndighed efter anmodning skal oplyse dette.

Til § 9

Til stk. 1

Bestemmelsen, der følger af PSI-direktivets artikel 7, skaber åbenhed og er et led i gennemsigtighedsprin-

cippet. Aftagere af offentlig information skal på forhånd så vidt muligt have mulighed for at kalkulere med alle de betingelser, der stilles i forbindelse med videreanvendelse af pågældende type information.

Den offentlige myndighed skal alene fastsætte de standardbetingelser, som lader sig fastsætte, før der er indkommet konkrete ansøgninger til den offentlige myndighed. Der kan være tale om enkle, kendte udtræk af offentlig information, der af myndigheden vurderes at blive efterspurgt. Omvendt kan der være tale om store variationer fra sag til sag, og bestemmelsen indebærer således ikke, at enhver betingelse skal angives og være kendt af ansøger, før der ansøges, men selvfølgelig før leverancen begynder.

Vurderingen af, hvad der kan fastsættes inden anmodningen om forskellige typer af offentlig information, ligger hos den offentlige myndighed, og der kan således reserveres tilfælde til konkret afgørelse.

Bestemmelsen forpligter endvidere og i tråd hermed offentlige myndigheder til at offentliggøre de fastsatte betingelser og de i medfør af § 8, stk. 3 fastsatte standardgebyrer. Derved sikres yderligere gennemsigtighed for de, der ønsker at videreanvende data, ligesom offentliggørelsen er en fordel for både myndigheden og ansøger, idet omkostningerne til behandling af nye anmodninger mindskes for begge parter.

Til stk. 2

Bestemmelsen implementerer artikel 8, nr. 2. Offentlige myndigheder, der benytter standardaftaler, skal gøre disse tilgængelige i elektronisk form, f.eks. på myndighedens hjemmeside, således at disse kan tilpasses særlige anmodninger om videreanvendelse. På denne måde sikres det, at andre ansøgere har let adgang til vigtige informationer om betingelser for anvendelse af de pågældende dokumenter og datasamlinger.

Til stk. 3

Bestemmelsen er en udmøntning af ikke-diskriminationsprincippet og følger af PSI-direktivets artikel 10, nr. 1. Princippet gælder for sammenlignelige kategorier af videreanvendelse, og bestemmelsen hindrer derfor ikke, at der vedtages en differentieret gebyrpolitik for henholdsvis kommerciel og ikke-kommerciel videreanvendelse, jf. også § 8.

Udveksling mellem offentlige myndigheder som led i den offentlige myndigheds ikke-kommercielle opgaver og andre brugeres kommercielle eller ikke-kommercielle videreanvendelse af samme dokumenter er ikke sammenligneligt, og gebyrfri udveksling

mellem myndigheder, jf. forvaltningslovens § 31, hindrer således ikke, at der i øvrigt fastsættes gebyrer for andre (private) brugeres videreanvendelse af de samme dokumenter/datasamlinger.

Til stk. 4

Bestemmelsen implementerer PSI-direktivets artikel 10, nr. 2. Bestemmelsen vedrører den situation, at offentlige myndigheder som led i deres kommercielle aktiviteter, herunder deres indtægtsdækkede virksomhed, videreanvender og forædler grunddata, der er indsamlet af offentlige myndigheder uden for deres kommercielle aktiviteter. Disse grunddata skal, for at der ikke diskrimineres, stilles til rådighed for kommerciel videreanvendelse på samme betingelser og betalingsvilkår, som er gældende for de offentlige myndigheders egne kommercielle aktiviteter.

Private virksomheder skal således have stillet disse data, der hidrører fra myndighedens ikke-kommercielle aktiviteter, og som stilles til rådighed for den offentlige myndigheds eller andre offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, til rådighed for videreanvendelse, og dette skal ske på samme vilkår, som bliver opstillet i forhold til den del af den offentlige myndighed, der varetager kommercielle aktiviteter, herunder indtægtsdækket virksomhed.

Omvendt vil de kommercielle dele af offentlige myndigheders virke, herunder indtægtsdækket virksomhed, ikke være underlagt samme betingelser, som gælder for myndighedens øvrige opgaver, jf. § 2, stk. 2, nr. 1. De kommercielle aktiviteter er således ikke som følge af denne lov underlagt krav om, at der maksimalt kan opkræves gebyrer for data svarende til distributionsomkostningerne samt etablering af grænseflader. Det bemærkes dog, at der også er fastsat regler for prissætning af offentlige myndigheders kommercielle aktiviteter, bl.a. i Finansministeriets Budgetvejledning fra 2001.

Det må forudsættes, at den offentlige myndighed er i stand til at adskille produktion af varer eller tjenester, der søges udført på kommerciel basis, fra institutionens øvrige opgaver. Denne opdeling svarer til den i Finansministeriet gældende Budgetvejledning fra 2001 forudsatte opdeling. Heri fremgår endvidere, at indtægtsdækket virksomhed for statslige myndigheder budgetteres på særskilt underkonto på den hovedkonto, hvorunder den hører.

Til § 10

Til stk. 1

Bestemmelsen implementerer PSI-direktivets artikel 11, nr. 1. Denne bestemmelse skal sikre, at alle potentielle markedsoperatører får lige mulighed for at videreanvende dokumenter og datasamlinger, også selv om en eller flere markedsoperatører allerede producerer værdiforøgede produkter på grundlag af sådanne dokumenter eller datasamlinger.

Til stk. 2

Bestemmelsen følger af PSI-direktivets artikel 11, nr. 2. Bestemmelsen hjemler mulighed for, at der, i særlige tilfælde, kan tildeles en eneret til videreanvendelse af visse dokumenter fra den offentlige sektor af hensyn til tjenesteydelser af almen samfundsmæssig interesse. Aftaler om eneret skal efter bestemmelsen beskrive baggrunden og præmisserne for beslutningen om indgåelse af aftalen om eneret.

Et eksempel på, hvor denne regel kan benyttes, kan være en situation, hvor man fra offentlig side, ud fra en samfundsmæssig vurdering, ønsker visse oplysninger gjort tilgængelige for borgerne, men hvor der ikke er mulighed for etablering af en sådan service indenfor offentlige rammer, og hvor der ikke umiddelbart kan ses nogen forretningsmodel, der vil kunne tiltrække private virksomheder til at etablere og vedligeholde servicen på kort og mellemlang sigt (op til 3 år). Dette kan f.eks. være tilfældet, fordi etablering vil være meget dyr og tage lang tid at forrente, eller fordi det kommercielle potentiale er så beskedent, at det af denne grund vil tage så lang tid at opnå økonomisk balance, at intet kommercielt foretagende vil offentliggøre informationen uden en sådan eneret.

Dette er også baggrunden for, at alle aftaler om eneret efter lovforslaget skal revurderes mindst hvert 3. år. Hvis der er udviklet mulighed for et kommercielt marked, vil eneretten ikke kunne fornyes.

Et andet eksempel på en situation, der kan begrunde en eneretsaftale, kan være hensynet til den offentlige sikkerhed. Det vil i visse situationer være i offentlighedens interesse, at håndteringen af bestemte data forbeholdes en eneretshaver, der besidder de for behandlingen af pågældende data nødvendige kompetencer.

Til stk. 3

Bestemmelsen følger af PSI-direktivets artikel 11, nr. 2. Aftalen, herunder begrundelsen for indgåelsen af eneretsaftalen, skal være offentligt tilgængelig, f.eks. på myndighedens hjemmeside. Bestemmelsen

skal sikre overholdelsen af de overordnede principper om gennemsigtighed og ikke-diskrimination.

Det vil alene være eneretsaftaler, der indgås eller fornyes efter lovens ikrafttræden den 1. juli 2005, der vil skulle være offentligt tilgængelige efter den foreliggende lov.

Til § 11

Til stk. 1

Bestemmelsen, der følger af PSI-direktivets artikel 9, skal sikre, at der skabes et overblik over offentlig information, der stilles til rådighed for videreanvendelse af de offentlige myndigheder. Den offentlige myndighed skal efter bestemmelsen offentliggøre en oversigt over de dokumenter og datasamlinger, som myndigheden stiller til rådighed for videreanvendelse efter denne lov. Eventuelle administrative omkostninger forbundet med denne offentliggørelse vil kunne indregnes i de marginale omkostninger ved at stille data til rådighed.

Det bemærkes, at bestemmelsen ikke indebærer et krav om, at der skal etableres åbne postlister eller lignende, ligesom den offentlige myndighed ikke skal offentliggøre oversigter over dokumenter og datasamlinger, hvortil der gives aktindsigt. Der kan i øvrigt i den forbindelse henvises til de almindelige bemærkninger pkt. B om forholdet mellem forvaltnings- og offentlighedslovens regler om aktindsigt og denne lov.

Der vil heller ikke være behov for særlig opmærkning eller anden tydeliggørelse af informationer i forhold til, om de er udleveret som led i en anmodning om aktindsigt eller med henblik på videreanvendelse efter denne lov.

Eftersom det i praksis især er relevant at søge om videreanvendelse af datasamlinger, vil det i praksis hovedsagelig være aftaler om videreanvendelse af datasamlinger, der skal offentliggøres. Der kan opstilles enkelte undtagelser, hvor der er behov for løbende aftaler om dokumenter. Hvis der f.eks. ønskes indgået en aftale om løbende adgang til bestemte typer af dokumenter, vil det være relevant og enkelt for alle parter at indgå en sådan efter reglerne i dette lovforslag. Det vil i givet fald være tilstrækkeligt at offentliggøre denne aftale. Hvis borgere eller virksomheder ønsker enkeltstående adgang til specifikke informationer eller dokumenter, vil det være mere relevant at søge aktindsigt i disse efter offentlighedsloven.

Eventuelle administrative omkostninger forbundet med denne offentliggørelse vil kunne indregnes i de

marginale omkostninger ved at stille data til rådighed og kan dermed indgå i de opkrævede gebyrer.

Lovforslaget forpligter ikke de offentlige myndigheder til at stille offentlig information til rådighed for videreanvendelse i videre omfang, end hvad der følger af gældende ret i dag.

Opfyldelsen af kravet om offentliggørelse kan ske ved, at der indberettes til den fælles oversigt etableret af Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling. Ministeriet er som en del af udviklingen af den såkaldte »Infostrukturbase« ved at implementere en tjeneste, hvori der kan samles informationer om hvilke datasamlinger, der vedligeholdes i den offentlige sektor, hvor de kan findes, kontaktpersoner for bestemte datasamlinger, kravene for at få adgang til dem mv. Denne tjeneste hedder »Adgang til data« og kan findes på adressen www.adgangtildata.dk, som stiller disse informationer til rådighed for alle.

Systemet tilbyder således specifikke vejledninger om, hvad der skal oplyses for at overholde kravet til offentliggørelse, skabeloner til udfyldelse og et centralt bibliotek til oprettelse og vedligeholdelse af oversigtslister.

Udnyttelse af den centrale tjeneste vil ikke alene kunne lette de enkelte institutioners arbejde med oprettelse og vedligeholdelse af oversigter over, hvilke datasamlinger der eksisterer og vedligeholdes, men vil også sikre, at borgere, virksomheder og offentlige myndigheder kan se, hvilke data offentlige myndigheder er i besiddelse af med henblik på genbrug og hermed effektivisering i form af at undgå dobbelt registrering både for borgere og myndigheder.

Bestemmelsen indebærer ikke en pligt til at benytte netop denne oversigt. Offentliggørelse vil også kunne ske decentralt, f.eks. på myndighedens egen hjemmeside.

Til stk. 2

Bestemmelsen sikrer en hurtig opdatering af oversigter over de tilgængelige dokumenter og datasamlinger, der aktuelt stilles til rådighed for videreanvendelse. Brugerne skal informeres så hurtigt som muligt om ændringer i forhold til, hvilke datasamlinger offentlige myndigheder stiller til rådighed for videreanvendelse. Der er tale om vigtig information for markedet, og brugerne skal kunne tage deres forholdsregler, når myndighedens vedligeholdelse og drift af en datasamling ophører, f.eks. fordi materialet er forældet. Er der indgået en aftale om videreanvendelse med en ansøger, skal andre ansøgere dog som udgangspunkt have samme ret. Der kan i forbindelse med anmodnin-

ger om videreanvendelse indgås aftale om eventuel varsling.

Bestemmelsen medfører ikke, at den offentlige myndighed skal informere om ændringer i offentliggjorte data, der i sagens natur er tilgængelige for videreanvendelse, og hvorom der ikke er indgået en aftale om videreanvendelse. Der kunne f.eks. være tale om nyheder på myndighedens hjemmeside.

Til § 12

Til stk. 1

Loven træder efter forslaget i kraft den 1. juli 2005.

Til stk. 2

Overgangsbestemmelsen følger af PSI-direktivets artikel 11, nr. 3, og sikrer, at eksisterende eneretsaftaler kan vurderes i lyset af lovens bestemmelser, og at de kan udløbe, opsiges eller fortsætte uændret senest frem til udgangen af 2008. Herved udnyttes direktivets mulighed for overgangsbestemmelser fuldt ud.

Til § 13

Bestemmelsen følger konstruktionen i offentlighedsloven og forvaltningsloven. Konstruktionen er begrundet i, at det ved lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre og lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands hjemmestyre er bestemt, at spørgsmål om gennemførelse af regler, der pålægger de to hjemmestyrers myndigheder at give offentligheden adgang til at gøre sig bekendt med sagsdokumenter mv., hører under de respektive hjemmestyrers afgørelse.

Både offentlighedsloven og forvaltningsloven er i dag ved kgl. anordning sat i kraft for Færøerne og Grønland for så vidt angår rigsansliggender. Egen forvaltning er hjemmestyreansliggender.

Bestemmelsen hjemler mulighed for, at dette lovforslag ligeledes kan sættes i kraft ved kgl. anordning for så vidt angår sager om færøske og grønlandske forhold, der er eller har været under behandling af rigsmyndighederne, herunder såvel lokale som centrale myndigheder.

Begrundelsen for at sætte lovforslaget i kraft for Færøerne og Grønland bygger på sammenhængen med området for offentlighedsloven.

Til lovforslag nr. L 141. Skriftlig fremsættelse (31. marts 2005)

Videnskabsministeren (Helge Sander):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer.

(Lovforslag nr. L 141).

Baggrunden for lovforslaget er implementeringen af dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/98/EF af 17. november 2003 om videreanvendelse af den offentlige sektors informationer.

Formålet med loven er at fastsætte rammer for kommerciel og ikke-kommerciel videreanvendelse af den offentlige sektors informationer. Formålet er især at nyttiggøre offentlige data til udarbejdelse af kommercielle indholdstjenester og at fremme investeringer og innovation i informationsindustrien. Digitalt indhold spiller en stor rolle i denne udvikling, og offentlige data betragtes som et betydningsfuldt kildemateriale til udvikling af nye produkter og tjenester med digitalt indhold til internettet og 3G, herunder som indholdsressource til de mobile tjenester, som er under udvikling.

Den offentlige sektor indsamler, producerer, reproducerer og formidler et bredt spektrum af information med henblik på at varetage sine offentlige opgaver. Det gælder eksempelvis information om sociale forhold, økonomi, geografi, vejforhold, turisme, erhvervsforhold, patentretigheder og uddannelse.

Når data allerede er udarbejdet i forbindelse med offentlige myndigheders løsning af egne opgaver, vil der være en samfundsøkonomisk gevinst ved at udnytte dem så meget som muligt og derfor stille dem til rådighed for andre. Lovforslaget skal sikre rammerne for videreanvendelse, således at der er lige vilkår for borgere og virksomheder, der ønsker at udnytte potentialet heri.

Det foreliggende lovforslag ændrer ikke ved de aktindsigtsordninger, der er fastlagt i offentligheds- og forvaltningsloven. Den kommercielle videreanvendelse af den offentlige sektors informationer, typisk i form af data i offentlige databaser, opstiller imidlertid en række krav til bl.a. udformning af løbende aftaler, fastsættelse af formater og andre betingelser, hvilket nødvendiggør nærmere regler om videreanvendelse. Videreanvendelse indføres derfor som et nyt begreb i dansk ret.

Ved "videreanvendelse" forstås fysiske eller juridiske personers brug af offentlige myndigheders dokumenter eller datasamlinger til andre kommercielle eller ikke-kommercielle formål end det oprindelige formål, som dokumenterne eller datasamlingerne blev udarbejdet til. Lovforslaget er primært relevant for den kommercielle videreanvendelse af datasamlinger.

Lovforslaget fastsætter en række generelle rammebetingelser for at fremme videreanvendelse af offentlig information på gennemsigtige og ikke-diskriminerende vilkår. Der fastsættes klarere regler om ikke-diskrimination og regler om offentliggørelse af oversigter over dokumenter og datasamlinger, der stilles til rådighed for videreanvendelse efter loven. Offentlige myndigheder kan offentliggøre oversigterne decentralt eller indberette centralt i registrene for "adgang til data" og "adgang til egne data", der er under implementering i Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling.

Lovforslaget fastsætter et prisloft. Den i lovforslaget anlagte prispolitik, der som hovedregel begrænser prisfastsættelsen til marginalomkostningerne ved at stille data til rådighed for videreanvendelse, er i overensstemmelse med de gældende regler i Finansministeriets vejledning om priskalkulation og skal sikre, at potentialet kan realiseres. Lovforslaget skal ses i lyset af, at særligt i Danmark er langt størstedelen af virksom-

hederne små og mellemstore virksomheder, hvorfor det er vigtigt at sikre grundlaget for vækst i dette segment. Det er således vurderingen, at lovforslaget kan få positive konsekvenser for erhvervslivet, idet grundlaget for udvikling af nye indholdstjenester bliver forbedret.

Lovforslaget indeholder en bemyndigelse til, at ministeren for videnskab, teknologi og udvikling, efter aftale med finansministeren, kan fastsætte regler om standarder for formater i forbindelse med etablering af nye grænseflader på ansøgerens foranledning for derved at lette offentlige myndigheders opgave i forhold til at stille data til rådighed for videreanvendelse og for omvendt at lette opgaven med udnyttelse og integration for de virksomheder, der ønsker at videreanvende data.

Lovforslaget indeholder endvidere et forbud mod eneretsaftaler. Eneretsaftaler kan undtagel-

sesvis begrundes efter lovforslaget. Eksisterende eneretsaftaler, der ikke kan begrundes efter lovforslaget, skal ophøre senest 31. december 2008, hvilket udgør en fuldstændig udnyttelse af PSI-direktivets overgangsregel.

Lovforslaget indfører ikke en generel ret til adgang til videreanvendelse, men lovforslaget forventes på trods heraf at kunne medføre en forøgelse af videreanvendelsen af offentlig information blandt private virksomheder især på grund af den større åbenhed og gennemsigtighed om mulighederne for videreanvendelse af dokumenter og datasamlinger, som lovforslaget medfører.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje Ting.